

Ignacijev put

INFORMATIVNI LIST ZA PRIJATELJE DRUŽBE ISUSOVE
ISSN 1331-8500 • 2009/2 • GODINA XXIV. • BROJ 43

- Posjetio nas je p. General
- Sedam mladomisnika
- Naš razgovor:
p. Mihály Szentmártoni, SJ
- 75 godina u Družbi Isusovoj:
p. Ljudevit Pichler, SJ

Sadržaj

Božićno razmišljanje

p. Niko Bilić, SJ

Zaognut slabošću 4

Aktualno

Tomislav Magić, SJ

Čudesan Božji dar 6

Naš razgovor

Mislav Skelin, SJ, i p. Dalibor Renić, SJ

Prof. dr. sc.

Mihály Szentmártoni, SJ 11

Naši suradnici

Karla Matić

Dodoh, vidjeh – i snimih dobro 15

Goran Živković, SAC

Ujedinjeni u različitosti 17

Naša provincija

Smiljan Milićević, SJ

Vijesti 19

U žarištu

p. Niko Bilić, SJ

Posjetio nas je p. General 22

Naša provincija

p. Tomislav Špiranec, SJ

Isusovačka klasična gimnazija 26

Naš dobročinitelj

Zdravko Jelušić, SJ

Zvonimir Čeperić 28

U formaciji

Iskustva iz novicijata 30

p. Dalibor Renić, SJ

Povratnici sa studija 33

Naši novaci 35

Naš slavljenik

p. Anto Lozuk, SJ

P. Ludwig Pichler, SJ 38

Naši pokojni

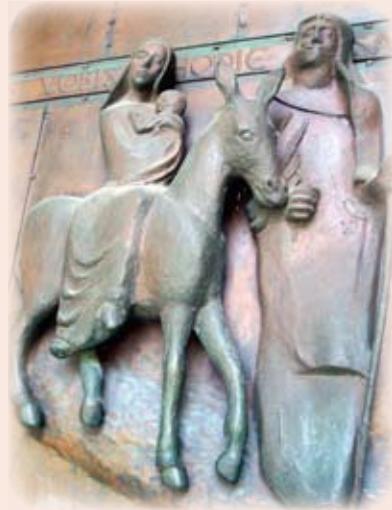
o. Antun Volenik, SJ

P. Zorislav Nikolić, SJ 40

Naša izdanja

Peter Buša, SJ

Novo kod FTI-a 41

IGNACIJEV PUT *

INFORMATIVNI LIST ZA

PRIJATELJE DRUŽBE ISUSOVE *

ISSN 1331-8500

2/2009., broj 43, godina XXIV.

IZDAVAČ:

Provincijalat Hrvatske pokrajine
Družbe Isusove
Palmotićeva 31,
HR-10001 Zagreb, p.p. 669

ODGOVORNI UREDNIK

p. Niko Bilić, SJ

UREDNIČKO VIJEĆE

Zdravko Jelušić, Tvrtnko Krželj,
Zvonimir Marinović, Smiljan
Milićević, Tomislav Rukavina,
Mislav Skelin

UREDNIK: Tomislav Magić

LEKTURA: Anda Jakovljević

SLOG: Zlatko Šarec

ignacijev.put@gmail.com

www.ffdi.hr/ignacijev-put

Svoje dobrovoljne priloge možete
slati na račun:

Provincijalat Družbe Isusove (za IP)

Zagrebačka banka

Br. 2360000-11015676399

Slika na naslovnoj strani:

Mjesto Isusova rođenja u Betlehemu

Dragi čitatelji Ignacijeva puta,
dragi naši dobročinitelji i prijatelji!

Sve opet miriše na Božić... Svaki Božić ima svoje mirise... Kakav je bio miris prvoga Božića? Štala, životinjski izmet, zagušljiv zrak... Vol i magarac, ovce i pastiri, kru i znoj malih ljudi... Smrad, teški zadah, plać jednoga djeteta... To je prvi Božić!

Bog šalje svojega Sina tamo gdje je zrak težak, gdje štošta smrdi... U vremenu recesije, mnogostruke sebičnosti, utrka i pohlepa, u vremenu nemilosrdne krize, konkurenkcije, ubijanja i laganja, korupcije i podvala, nevjernosti i izdaja... i mi

danas osjećamo duhovnu zagušljivost od koje bismo najradije pobegli.

Bog se ponaša drukčije. On dolazi u smrad svijeta. Kao jedan od nas, za nas... Želi se približiti svakome čovjeku...

Na što miriše Božić? Na štalu i smrad? Ne, svaki Božić miriše na dobrotu. U betlehemskoj štali širi se miris Božje, bezgranične dobrote; tu vonja istinska solidarnost. Božić govori da je Bog među nama, s nama i za nas.

Vječnost je miris Božića! Miris!? Po mirisu prepoznajemo nekoga odakle dolazi, kome pripada, iz čega i kako živi, s kime je u vezi... Jesmo li osjetili miris Božića? Miris Božje dobrote, solidarnosti i vječnosti među nama? Pridimo bliže betlehemskoj štali...

Uvijek dok se približavamo Bogu, osjećamo i osjetit ćemo da je On onaj koji nas traži, koji nas prvi ljubi, koji pred nama prosipa miris svoje neshvatljive dobrote... On je onaj koji iscjeljuje duh slomljeni, odmara umorene, tješi tužne i odbačene... To je Božje djelo. Zato Božić nije tek samo neki događaj za promatranje, nego poticaj na akciju...

Mirišemo li na Božić? Sveti Pavao o poslanju kršćana piše u svojoj Poslanici Korinćanima (2 Kor 2,15–17): Kristov smo miomiris Bogu i među onima koji se spasavaju i među onima koji propadaju... Da, kršćani su miris Kristov, miris Božića u svijetu. Tako bi trebalo biti. Nije li pak tako, onda se i ne trebamo čuditi da mnogi, i mi sami, upadamo u neku maglovitu religioznost, u neku vjeru bez ruku i nogu, u neko sakato kršćanstvo, u nešto što više ne miriše.

I još nešto. Nije dobro da se u ovim vremenima svekolike krize prepuštamo pesimizmu i da se zatvaramo u privatno. Nije nam kao kršćanima primjereni da se povlačimo iz javnosti tako da našu pripadnost Kristu nitko više ne zamjećuje, ne osjeća i ne miriše. Božić po nama miriše... Želim da svi ovoga Božića i u svim danima našega života, u ovome svijetu i vremenu, u sebi i u Crkvi osjećamo i prenosimo, širimo, "miris" Božića...

Zahvalan Bogu za sedmoricu novih svećenika u protekloj godini u našoj Provinciji preporučujem vam da se i dalje u ovoj Svećeničkoj godini zajedno molimo za nova svećenička zvanja, za radosne naujestitelje Božjega spasenja.

Neka vam bude radostan Božić i bila vam blagoslovljena nova 2010. godina!

*p. Ivan Koprek, SJ,
provincijal*

Zaognut slabošću

Božić u Svećeničkoj godini

p. Niko Bilić, SJ

Papa Benedikt XVI. proglašio je na blagdan Srca Isusova, 19. lipnja 2009., Svećeničku godinu i kao poseban uzor izdvojio svetoga Arškog župnika. Pogledajmo kako u Poslanici Hebrejima Isus od rođenja ima obilježja Velikoga svećenika koji sama sebe prinosi.

Ovo su dani kad je cijeli svijet spreman poslušati blage riječi nebeske utjehe. U božićne dane ljudi će od srca davati i primati darove. Tražimo bliznu. Razumljivo nam je obećanje kojim se Otac nebeski trajno obvezao na vjernost: "Ja ču njemu biti otac, a on će meni biti sin" (2 Sam 7,14; Heb 1,5). Riječi koje prorok Natan prenosi kralju Davidu Poslanica Hebrejima uzima da protumači Isusov dolazak na svijet. Bog nam je progovorio u Sinu (Heb 1,2). Bog će ga postaviti za Velikog svećenika, on će ga proslaviti (Heb 5,5). Gdje se prirodnije

očituje njegova "nedužnost i neokaljanost" (Heb 7,26) do u pogledu na Dijete koje leži u jaslama i dira u srce?

U ove dane

Brojni su hramski svećenici iz dana u dan obavljali sveto bogoslužje. Veliki je svećenik svake godine na blagdan ulazio u najposvećeniji Predio iza zastora, unoseći krv-pomiriteljicu. Međutim, u betlehemskoj noći na svijet se rađa Sin. Mojsije, izbavitelj i zakonodavac, za cijelu je kuću Božju bio opunomoćenik, ali Isus, Sin, jest iznad – na višoj razini (Heb 3,6), smješten ponad zgrade svih dosadašnjih Božjih djela. U Poslanici se tumači da Isusovo svećeništvo ne počiva više na pravnim propisima i formalnim odredbama Zakona, nego na životom Božjem obećanju, na časnoj riječi kojom je Bog najvišim autoritetom prisegnuo (7,8). Novi svećenik sada se pojavi da dokine grijeh svojom žrtvom (9,26).

Božić je dan kad Bog upućuje nov poziv pristašama Prvog Saveza i svih svjetskih vjera. To je novi dan – novo *Danas* – o kojem se u Poslanici Hebrejima na temelju Ps 95 govori (4,7). Danas se pred očima ljudi otvara bit Božjega bića. Božić je dan mekog srca koje je spremno poslušati Božji glas.

Ovaj je Božić u Hrvatskoj obilježen novim činom slobode – izborom novog predsjednika države. Razmatranje Kristova otajstva može pomoći u dobru odabiru. Ona osoba koja se cjelinom svoga života – od djetinjstva, postojano – zalagala

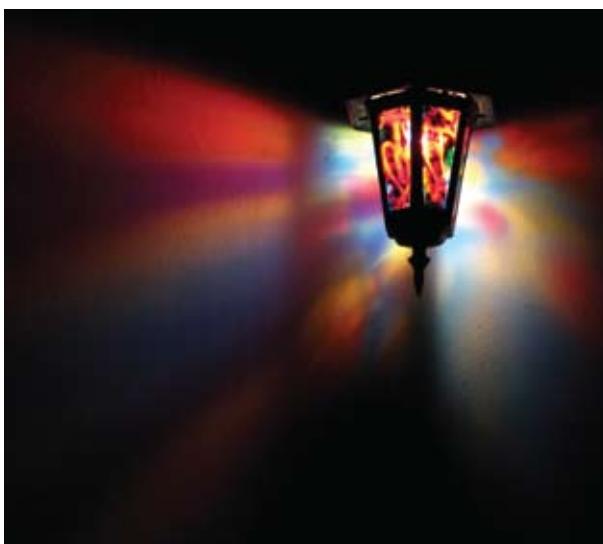
za zajedničko dobro, onaj čovjek koji se spreman cio založiti, pa i život dati za svoje poslanje – taj zaslužuje naš glas.

Danas te rodih

U tajni betlehemske noći vječno, božansko rađanje poprima opipljive razmjere i konkretni lik, vidljiv oku svijeta. Kao što Otac, koji je na nebesima, odvijeka daje život ljubimcu-prvorodjencu, tako Majka, ponizna službenica, pod neuglednim i nedostojnim okriljem staje izvan Davidova grada, rađa svoga sina. I u tim dragocjenim, delikatnim trenucima dok ulazi u naš svijet, vječni Sin povezan je s Ocem. U dijalogu ljubavi izriče mu svoju odanost i spremnost koje će bitno obilježavati novog, vječnog svećenika: "Evo dolazim vršiti volju tvoju" (Ps 40,8; Heb 10,7,9).

Božji sin postaje smrtan čovjek. Jednake žile i tkivo, srce i osjećaje koje mi imamo, sada i on prihvata. Male ruke i dražesno lice koje plijeni pažnju sjaje iz betlehemske štalice i dozivlju u pamet najvažniju stvar na svijetu: Posvetitelj – Bog, i posvećeni – čovjek, od jednoga

su (Heb 2,11). Priklanjajući se svim srcem, kao dionik, vječnom božanskom planu, postaje braća sličan (2,17). Ako smo još početnici i nismo napredovali u obraćenju, nismo još za tvrdnu hranu, nego nam *treba mlijeka* (Heb 5,11) – evo, on sam postaje takav: malis koji se

majčinim mlijekom hrani. Sam postaje nejače (usp. Heb 5,13), da nama u našoj nedoraslosti i duhovnoj slabosti bude blizak.

Iskušavan trpi

Očito Isus od početka trpi. Sam je iskušavan – rođenjem u štali, tvrdom slamom u životinjskim jaslama, krutom oskudicom pa će u tom iskušavanima pomoci (Heb 2,18). Uzdrmani gospodarskom krizom, uplašeni pandemijom, radije i dublje shvaćamo kako je on “supatnik u našim slabostima” (4,15). Točno ćemo pjevati ovih dana: “Trpi čim se rodi.” Zagruňuo se slabošću.

Kao slabašno, o njezi ovisno dijete, prepatio je Isus prve nevolje. Svi mi u izloženosti i oslonjenosti na ljude oko sebe stječemo spasonosnu naviku poslušnosti – tako i on započinje put na kojem “iz onoga što prepati naviknu slušati” (Heb 5,8). Gdje su prve suze potekle, ako ne upravo u toj svetoj noći – “suze s kojima će upućivati svoje molitve” Onome koji će ga napoljetku i spasiti od smrti (usp. Heb 5,7)?

Čudesan Božji dar

Sedmorama mladomisnika u Hrvatskoj pokrajini Družbe Isusove

priredio: Tomislav Magić, SJ

U doba nedostatka duhovnih zvanja osobito smo Bogu zahvalni što nam je podario biblijski broj novih svećenika. Zamolili smo ih da se kratko predstave čitateljima Ignacijeva puta.

p. Damir Kočić, SJ

Roden sam 1981. godine u Čakovcu. Odrastao sam u Goričanu, mjestu koje, moglo bi se reći, obiluje duhovnim zvanjima, pa sam tako i ja jedno od tih od Boga izmoljenih zvanja. Osnovnu školu završavam u rodnome mjestu nakon koje odlazim u Zagreb u Dječačko sjeme nište na Šalatu kao kandidat Varaždinske biskupije. Tamo tijekom četiri godine uz školske obveze preispitujem i svoje zvanje.

U to su vrijeme sjemenište i gimnaziju vodili oci isusovci pa je to bila prilika da ih izbjližega upoznam. Nakon što sam 2000. godine maturirao, odlučujem biti redovnik te polazim u isusovački novicijat u Split. Nakon dvogodišnjega novicijata započinjem studij filozofije na Jordanovcu u Zagrebu. Po završetku studija odlazim na godinu dana u Sarajevo gdje radim u isusovačkoj humanitarnoj organizaciji za izbjeglice te

pomažući na župi i u rezidenciji. Studij teologije započinjem također na Jordanovcu u Zagrebu. Na Sv. Luciju, 13. prosinca 2008., zaređen sam za đakona po polaganju ruku mons. Valentina Pozaića, pomoćnoga biskupa zagrebačkoga.

Nakon što sam diplomirao studij teologije, zaređen sam za prezbitera 20. lipnja 2009. u zagrebačkoj katedrali po rukama kardinala Josipa Bozanića, zagrebačkoga nadbiskupa. Mladu sam misu slavio u rodnome mjestu 19. srpnja, uz nazočnost većega broja svećenika, rodbine, prijatelja i župljana. Ovom prilikom zahvaljujem ponajprije dobrome Bogu, a onda i svima koji su me na bilo koji način pratili tijekom životnoga puta moga zvanja te se i nadalje preporučujem u molitve.

p. Ivan Mandurić, SJ

Ivan Mandurić dolazi iz mjesta Čitluk, iz općine Posušje u Hercegovini, a rođen je u susjednome Imotskom 6. svibnja 1962. godine. Odrastajući u brojnoj obitelji od desetero braće i sestara, primio je tradicionalni kršćanski odgoj uz svakodnevnu obiteljsku molitvu. Osnovnu i srednju školu završio je u Posušju, a studij arhitekture u Zagrebu. Vrijeme zrelosti do odlaska u novicijat proveo je u stalnu traganju za svojim životnim putem između laičke aktivnosti u Crkvi, dragovoljna i profesionalna angažmana u HVO-u i raznih oblika aktivnosti

u struci. Nakon što ga nikako nije napušтало dugogodišње одушељење за svećeničким званијем које је започело још у средњој школи, тек nakон definitivne i jasne spoznaje да је то njegov животни put, за svećeničки pozив odlučио se tek u 36. godini живота te nakon jedногодишње priprave za prelazak iz svih civilnih aktivnosti u kojima je bio i jedнога duboko doživljена razgovora о karizmi Družbe Isusove i upoznavanja života svetoga Ignacija, konačno se odlučuje za Družbu Isusovу 1999. godine, kada i stupa u novicijat u Splitu. Dvije godine poslije upisuje dvogodišnji studij filozofije na Filozofskome fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu, потом obavlja dvogodišnju praksu u Sarajevu, а четверогodišnji je studij teologije pohađao на Družbinim učilištima u Rimu i Zagrebu. P. Ivan Mandurić svoju mladu misu slavio je 15. studenoga 2009. u župi Bezgrješnoga začeća Blažene Djevice Marije u Posušju.

p. Mikolaj Martinjak, SJ

Rođen sam 11. lipnja 1981. godine u Zagrebu, a svoj sam životni vijek proživio sa svojim roditeljima, Ewom i Ivanom, u Vrbovcu. Tamo sam pohađao i osnovnu i srednju školu. U četvrtome sam razredu osjetio poziv da postanem svećenik zahvaljujući pučkim misijama koje su održavali isusovci, p. Zvonko Vlah i sada već pokojni p. Stjepan Kuzmić. Nakon misija ostao sam povezan с njima dok nisam rekao konačno da te 21. rujna 1999. ušao u novicijat Družbe Isu-

sove. Nakon završenoga novicijata proveo sam dvije godine na studiju filozofije u Zagrebu, na Filozofskome fakultetu Družbe Isusove. Svoj sam magisterij (vrijeme prakse) proveo u upravi Hrvatske pokrajine Družbe Isusove u Zagrebu. Nakon završene prakse otiašao sam u Varšavu, gdje sam proveo tri godine na studiju teologije na Papinskom učilištu Bobolanum. U Hrvatsku sam se vratio u ljeto 2008. godine. Posljednju sam godinu proveo u rezidenciji u Osijeku gdje sam tijekom vremena, zbog potreba, preuzeo službu ministra i ekonoma zajednice. Za đakona sam zareden 18. travnja 2009. u Osijeku. Nakon toga, 20. lipnja 2009., slijedilo je svećeničko ređenje u katedrali u Zagrebu. Mladu sam misu imao 26. srpnja 2009. u Vrbovcu. Po završetku službe u Osijeku preuzeo sam novu službu, a to je služba *ministra* – kako se to kod nas zove – u našoj zajednici u Palmotićevoj: zadužen sam za sve stvari koje se tiču redovitoga dnevnog života.

p. Mate Samardžić, SJ

Moje je ime Mate Samardžić. Rođen sam 15. veljače 1977. godine u Zagrebu, od oca Filipa Samardžića (sin oca Ante i majke Ane iz Maovica Donjih kraj Vrlike) i majke Janje (rod. Vidaković, kći oca Ivana i majke Mande iz Zadubravlja, kraj Slavonskoga Broda). Vjeru su mi predali moji roditelji. Kršten sam u crkvi sv. Marka Križevčanina, a prvu pričest i krizmu primio sam u crkvi Sv. obitelji u Zagrebu. Nakon srednje škole radio sam razne poslove te sam nakon šest godina rada i traženja odlučio poći za svećenika-redovnika Družbe Isusove.

U novicijat sam stupio 16. rujna 2000. godine, a zavjete siromaštva, čistoće i poslušnosti položio sam dvije godine kasnije u kapelici Marije, kraljice apostola, na Fratrovcu u Zagrebu.

Studij filozofije završio sam na Jordanovcu, na Filozofskome

fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu. Poslije filozofskoga studija bio sam godinu dana na "magisteriju" (tj. praksi) u kući bolesnika sv. Stanislava Kostke na Fratrovcu. Studij teologije započinjem 2005. godine na Filozofsko-teološkome institutu Družbe Isusove u Zagrebu. Prošle akademske godine, 2008./09., završio sam četverogodišnji teološki studij. Za đakona Družbe Isusove zaredio me je pomoćni zagrebački biskup Valentin Pazić 13. prosinca 2008. u bazilici Srca Isusova u Zagrebu u 17 sati (Palmotićeva ulica 31). Za svećenika me je zaredio kardinal Josip Bozanić 20. lipnja 2009. u zagrebačkoj katedrali. Svoju sam mlađu misu slavio 5. srpnja 2009. u Odri, u župi Imena Marijina i sv. Jurja. Na novu sam službu raspoređen u Splitu, u kući novicijata sv. Stanislava Kostke gdje radim kao *socij*, tj. pomoćnik učitelja novaka.

p. Tomislav Špiranec, SJ

Roden sam u Zagrebu 12. prosinca 1971. U našoj obitelji ima nas petero: roditelji, brat, sestra i ja. Moji roditelji dolaze u Zagreb sedamdesetih godina iz podravskoga sela Kladare (prvo mjesto uz Pitomaču). U Zagrebu sam završio srednju elektrotehničku školu. Na odsluženju vojnoga roka u bivšoj JNA bio sam u Somboru i u Skopskome Petrovcu na vojnome aerodromu.

Nakon povratka počeo sam studirati agronomiju (jer kažu da volim boraviti u prirodi), ali nisam dovršio taj studij. Tijekom srednje škole i studija vrlo sam se intenzivno bavio športom. Nakon razmišljanja što želim otkrio sam nekoliko sitnih detalja na osnovi kojih sam odlučio studirati filozofiju i teologiju na Filozofsko-teološkome institutu Družbe Isusove u Zagrebu. Nije sve bilo lagano ni kada sam odlučivao ni kada sam počeo studirati. Za vrijeme studija upoznao sam mnoge zanimljive goste predavače (uglavnom isusovce) koji su se bavili drugim kulturama i religijama. Oni su mi pomogli svojim vezama, iskustvom i praktičnim stvarima da bolje, izravno i iskustveno upoznam druge kulture, religije i ljude. Nakon studija radio sam u športskome klubu (na različitim službama), bavio se računalima i elektrotehnikom, pa i predavao vjeronauk u Srednjoj zrakoplovnoj školi u Velikoj Gorici. To su lijepa i zahtjevna iskustva.

Ponovno sam morao ući u proces biranja. Pomalo – kako to već ide – pomoću iskustva duhovnih vježba, mnogih radnih zadataka s našim profesorima po

svijetu i, naravno, razmišljanjem (kako sam tada znao) odlučio sam razmotriti svoju budućnost. Birajući između dvije dobre mogućnosti (obitelji i redovništva) odabrao sam

drugu. Svatko zna da su te odluke jednostavne – i teške.

Kao i u svim ostalim životnim situacijama, tako je i sada bilo zanimljivih detalja koji pomognu ili odmognu u odlučivanju.

Primljen sam u novicijat Družbe Isusove koji je u Splitu. Za vrijeme druge godine posлан sam u Osijek u Isusovačku klasičnu gimnaziju na "eksperiment" koji je nastavljen do danas. U Osijeku sam radio kao vjeroučitelj u nekoliko osnovnih škola i u našoj gimnaziji.

Moje su sadašnje dužnosti predavanje vjeronauka u IKG-u, pomaganje ravnatelju u svemu u čemu treba pomoći. zajedno s ostalim djelatnicima (pokušajima i pogrješkama) nastojimo izgraditi i provesti akademski i duhovni program za učenike (sadašnje i bivše), profesore i roditelje naše škole.

p. Siniša Štambuk, SJ

Z ovem se Siniša Štambuk i rođen sam 21. travnja 1966. u Splitu, od roditelja Anke i Vladimira. Kršten sam u Splitu godine 1968. u crkvi Sv. obitelji. Osnovnu sam školu pohađao u Selcima. Kako su 80-ih godina, zbog političkoga uređenja, moji roditelji mogli imati neugodnosti, potajno sam odlazio na vjeronauk kako bih se pripravio za primanje prve pričesti i potvrde, koje sam primio 1977., odnosno 1980. u Splitu. Srednjoškolsku sam naobrazbu stekao u Građevinskoj školi u Pučišćima i u Splitu. Nakon stručne izobrazbe u Splitu 1984. maturirao sam i zaposlio se. Nekoliko mjeseci poslije toga odlazim na odsluženje vojnoga roka u Karlovac. Po povratku sam radio u istome poduzeću, uglavnom u Selcima i Pučišćima.

Početkom 1988. Gospodin je snažno zahvatio u moj život, čemu sam se otvorio i predao. Aktivno sam nastojao sudjelovati u životu svoje župe, sve do odlaska u novicijat Družbe Isusove u Splitu gdje sam stupio 16. rujna 2000. Nakon završetka novicijata (Split/Zagreb) započeo sam studij filozofije na Filozofskome fa-

kultetu Družbe Isusove u Zagrebu, gdje sam i diplomirao 2004.

Odmah poslije toga odlazim u Rim, gdje sam pomagao u djelovanju hrvatskoga programa na Radio Vatikanu. Godine 2005., nakon povratka iz Rima, u Zagrebu započinjem teološki studij na isusovačkome Filozofsko-teološkom institutu. Studij sam uspješno završio i u srpnju 2009. diplomirao. Od konca kolovoza u našoj glavnoj kući u Palmotićevoj ulici u Zagrebu pripremam naša izdanja (FTI) i pastoralno djelujem pri bazilici Srca Isusova.

p. Sebastian Šujević, SJ

R ođen sam 26. veljače 1978. godine u Rijeci. Uz roditelje, Gabrijelu i Marčela, imam i dvije sestre, Sandru i Irenu, i dva brata, Danijela i Josipa. Zaređen sam za svećenika u lipnju ove godine, a mladu sam misu proslavio u srpnju u župi Srca Isusova na Zametu u Rijeci. Odrastao sam na toj župi i upoznao s vremenom sve više isusovaca te tako i Družbu Isusovu: način rada, apostolate, isusovačku duhovnost kao član Zajednice kršćanskog života i duhovne vježbe kao specifičnost i neiscrpno vrelo duha Družbe Isusove.

Kako sam se odlučio biti isusovac, redovnik i svećenik? Mogu reći, s jedne strane, tu je bila moja obitelj u kojoj je Gospo-

Aktualno

din bio prisutan na jedan ljudski način, i davala mi prve smjernice kršćanskog života, a s druge strane, tu je bila župa vođena ocima isusovcima, na kojoj sam upoznavao vjeru i rastao pomalo u njoj. Na župi sam stekao i istinske prijatelje koji idu istim kršćanskim putem, vježruju i žrtvuju se za iste kršćanske ideale ostvarujući se u različitim zvanjima. Potpora, međusobno ohrabrenje, podjela iskustava i razmišljanja pomogla nam je i još pomaže u zajedničkome rastu. Pоказује se istinom da je zajednica za kršćanina mjesto susreta sa živim Gospodinom i nepresušno vrelo za život.

Nakon završene osnovne škole i Salezijske klasične gimnazije krenuo sam na studij prava još nejasne ideje o svojem životnom putu. Taj mi studij nije "legao" te se nakon dvije godine "mučenja" ispisujem i provodim godinu dana

u razmišljanju, molitvi i redovitoj svetoj misi, traženju i razlikovanju vlastitoga zvanja. Gospodine, gdje se mogu ostvariti? Javlja se želja za svećeništвом – biti isusovac. Ta se želja polako pročišćuje i ojačava.

Tako se oblikovalo moje zvanje i odluka da postanem isusovac vjerujući da tako mogu ostvariti Božji poziv izgrađivanja kraljevstva Božjega na koji smo svi pozvani, svatko na svoj način. Sada sam kapelan u župi Bezgrješnoga Srca Marijina na Jordanovcu, u Zagrebu, radostan da zajedno sa subraćom isusovcima mogu služiti župljanim, omogućavati im da se pomire s Gospodinom, da se susretu s njime u presvetoj euharistiji, da mogu nešto od Radosne vijesti ponuditi djeci i mladima, kao i onim bolesnima u bolnicama na našoj župi. U svemu nastojeći na slavu Božju, s Božjom pomoći.

Prof. dr. sc. Mihály Szentmártoni, SJ

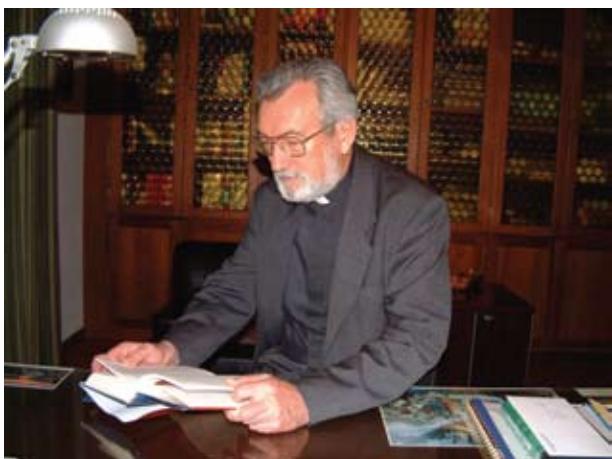
Duhovni psiholog

Razgovarali: Mislav Skelin, SJ, i p. Dalibor Renić, SJ

Po običaju Ignacijev je put i u ovomu broju pronašao jednoga isusovca s kojim je poveo razgovor. Pater Szentmártoni poznat nam je već po svojim knjigama, a ove je godine u Zagrebu predstavio još jednu – veliku i važnu.

IP: Dragi pater, Vi ste dekan fakulteta, ali radite i kao duhovnik. Možete li nam malo opisati kako sada izgleda Vaš rad?

Moj se sadašnji rad može podijeliti na akademski i na pastoralni. Na akademskoj fronti predstojnik sam Instituta za duhovnost, gdje trenutno imamo oko 200 upisanih studenata koje vode dvanaest stalnih profesora i nekoliko pozvanih. Predajem psihologiju duhovnoga života te psihologiju zvanja na istome Institutu, ali predajem i na drugim fakultetima, tako pastoralnu psihologiju na Teološkome fakultetu te socijalnu psihologiju na Fakultetu društvenih znanosti. Na pastoralnoj fronti duhovnik sam Hrvatskoga zavoda sv. Jeronima, isповједnik naših časnih sestara milosrdnica u Centocellu, a radim i u Kongregaciji za svece kao teološki savjetnik. Sve u svemu, moj je život pun različitih aktivnosti. Zabranjavio sam reći da već treću godinu držim nedjeljne homilije na madžarskoj sekциji Vatikanskoga radija; rado to činim jer osjećam to kao propovjedaonicu s koje se mogu obratiti tisućama slušatelja.

IP: Kako je izgledao Vaš redovnički put? Iz kakve obitelji dolazite, koje stvari iz prošlosti pamtite, kako ste došli u Družbu Isusovu?

Razvojni put moga zvanja ima nekoliko značajnih momenata koji daju osnovni ton i mojoj djelovanju. Rođen sam u Novome Sadu 22. veljače 1945. Imao sam osam godina kada je jedne nedjelje naš sakristan došao do mene u crkvi i pozvao me da dođem u sakristiju. Kada sam se pojavio, on me je pitao hoću li ministrirati. Bez razmišljanja sam rekao "da", možda pomalo iz straha, jer je čika Mihály, kako smo ga zvali, bio strog čovjek, tjerao je u red nas djecu kada smo bili nemirni u crkvi, a znao je potegnuti i uši. Rekao mi je da drugoga dana ujutro dođem ministrirati. K tome treba dodati da je u to vrijeme prije Koncila misa

Naš razgovor

služena na latinskome, trebalo je znati odgovarati na latinskome, a bila su svega četiri ministranta. Vani me je čekala mama sa starijim bratom pa kada je čula o čemu se radi, uzela je brata i mene za ruku, vratili smo se u sakristiju i ona reče čika Mihályju da mu ne valja posao jer ova velika čast pripada mome starijem bratu koji je već primio prvu pričest. Na to je čika Mihály odgovorio ove proročke riječi: "Nemam ništa protiv, može doći i stariji, ali ja sam odbrao ovoga malog!" Danas u tim riječima prepoznajem slučaj maloga Samuela koga Bog zove preko glasa starca Elija. Odatle moje osnovno uvjerenje da je svećeničko i redovničko zvanje Božja inicijativa. A da je tome tako, dokaz mi je još neobičniji susret s isusovcima.

Dakle, postao sam ministrant, zavolio oltar i liturgiju, a imao sam dragoga župnika vanjskoga svećenika i sve je bilo uređeno da će poći u sjemenište i postati

kao on. Za isusovce dotle nisam ni čuo. Već sam išao u 7. razred osmoljetke i sve je bilo spremno da iduće godine idem u Zagreb u sjemenište kada su iznenada premjestili moga župnika, a župu preuzezeli isusovci. Odmah sam se pri prvoj susretu oduševio za njih i stvar je bila odlučena: hoću biti kao oni. Došao je p. provincijal, ispitao me i primio kao kandidata za Družbu pa sam kao takav pošao u sjemenište. Godinu dana nakon toga isusovci su se povukli iz Novoga Sada i nikada se više nisu vratili. Često razmišljam o tome tajanstvenu stupanju na scenu isusovaca pa ga danas ovako tumačim: Bog je odlučio da me hoće u Družbi Isusovoj, stoga je pokrenuo vojsku od više od trideset tisuća isusovaca, koliko ih je bilo u to doba, a oni su kao Božji gerilci pojurili iz svojih pozicija da me nađu pa kada su završili poslanje, vratili su se u svoju bazu. I opet dolazim do zaključka da zvanje nije naš izbor,

nego Božji izbor za nas, naše je samo da ga velikodušno prihvativimo.

Moja je daljnja formacija u Družbi išla linearno, uz neke varijacije. Nakon filozofije poglavari su me poslali na zagrebačko Sveučilište gdje sam studirao i diplomirao psihologiju. To je bio moj magisterij, u međuvremenu sam već predavao u sjemeništu. Nastavio sam studij teologije, bio zaređen za svećenika 1975., radio sam godinu dana kao kapelan u Novome Prečkom, a onda pošao u Rim na više studije. Doktorirao sam kliničku psihologiju na Salezijanskome sveučilištu. Vratio sam se u Zagreb gdje sam radio kao ravnatelj Obiteljskoga centra i voditelj Savjetovališta, predavao sam na Jordanovcu, a u Palmotićevu, gdje sam stanovao, bio sam uključen u pastoralni rad. U Rim sam se preselio 1991. i otada živim i radim na Gregorijani.

IP: Vrlo ste plodan pisac, i to na više jezika. Pamtim “Svijet mlađih”, “Psihologiju duhovnoga života”, “Čežnju za puninom”. Nedavno ste objavili na hrvatskome opsežnu knjigu “Osjetljivost za čovjeka”. O čemu je riječ?

Dragi me je Bog obdario talentom za jezike: madžarski mi je materinji jezik, hrvatski govorim savršeno, govorim talijanski, engleski i njemački. A Gospodin mi je dao i lakoću pisanja. Evo samo jedan detalj: od mlade mise naovamo imam napisanu svaku svoju propovijed! Objavio sam gotovo 500 bibliografskih jedinica: što knjiga, što studija, što članaka. Ova najnovija knjiga “Osjetljivost za čovjeka – Pastoralna psihologija” jedno je od područja kojim se bavim već godinama. Napisao sam udžbenik na talijanskome koji je bio preveden na španjolski, portugalski i poljski, napisao sam kraću verziju i na madžarskome, ali je nedostajala knjiga na hrvatskome. U

dogovoru s Glasom Koncila napisao sam nanovo tu knjigu.

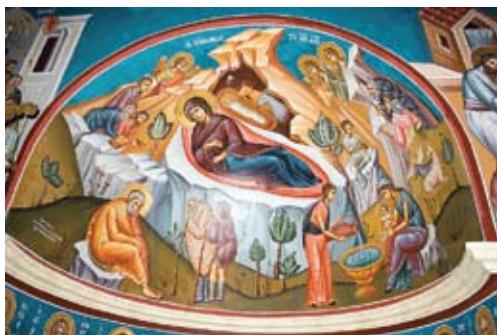
IP: U Rimu ste dugo vremena. Na Papinskome sveučilištu. Kako vidi-te Crkvu danas i sutra kada je promatraste, tako reći, iz središta?

Na ovo bih pitanje rado odgovorio jednim primjerom. Imao sam povlasticu upoznati pokojnoga augšburškog nadbiskupa Josefa Stimpflea, koji je imao puno nesporazuma u svojoj dijecezi i među svojim svećenicima, ali je ipak uvijek ostao vedar i optimist. Kada sam ga pitao kako može sačuvati vedrinu, ovako mi je odgovorio: “Ja vidim život kao ples u dvoje. Kada dvoje ljudi pleše zajedno, jedan vodi ples, drugi slijedi njegov ritam. Tako vidim i svoj život: Duh je Sveti taj koji vodi ples, ja samo plešem na njegov ritam. Katkada je to mirni valcer, ali katkada divlje skakutanje.” Mislim da je to lijepa slika: današnju Crkvu, ali i život svakoga od nas, vodi Duh Sveti, on vodi ples.

IP: U lipnju ove godine u Crkvi je proglašena Svećenička godina kao poticaj na produbljenije razmišljanje o ovome pozivu...

Naš razgovor

U Zavodu svetoga Jeronima ovdje u Rimu živi i studira na različitim sveučilištima 26 svećenika. Odlučili smo da ove godine svakoga mjeseca pohodimo jednu kuću gdje je živio neki sveti svećenik i tamo imamo mjesecnu duhovnu obnovu. Počeli smo u sobama sv. Ignacije. Jedan nam je isusovac lijepo rastumačio novost svećeničkoga lika koji ulazi u Crkvu s Ignacijem i njegovim drugovima, a naši skolastici Alan i Mislav proveli su nas hodnicima i sobicama uz vrlo lijepo tumačenje života i duhovnosti sv. Ignacije. Kod sv. mise u propovijedi naznačio sam ove tri karakteristike zvanja sv. Ignacije kao svećenika: Bog je ušao u njegov

život na neočekivan, možda čak nepoželjan način, razbivši mu mладенаčke snove; Bog ga je zatim poveo na neobične putove od Manreze preko Jeruzalema do Rima i, na kraju, Bog mu je dao drugove koji nisu uvijek bili ugodni, počevši od Franje Ksaverskoga koji mu se ispočetka rugao. No Ignacije je postao svet jer je bio poslušan Božjemu pozivu. Mislim da je to životni put svakoga svećenika. A kao praktičan savjet preporučio bih svakome, osobito mladima, da rado čitaju duhovno štivo, život svetih svećenika.

IP: Poznato je da se mnogi sv. Ignaciju dive kao vrsnu poznavatelju ljudske duše. Koje biste veze između isusovačke duhovnosti i psihologije Vi istaknuli?

Danas u psihologiji postoje četiri istaknute škole od kojih svaka proučava jedan od slojeva ljudske psihe: psihanaliza nesvesnu motivaciju, behaviorizam ponašanje, humanistička psihologija čuvstvene reakcije, a egzistencijalna psihologija racionalne odluke. Nije teško prepoznati sv. Ignacija u svim tim školama: on je bio vrstan analitičar pokreta duše, dao je praktična pravila kako kontrolirati mane, a steći krjeposti, u razlikovanju duhova velik je naglasak stavlja na čuvstvene pokrete, na kraju svake meditacije traži od osobe da doneće odluke, a ispit savjesti uključuje sve četiri škole. Sv. je Ignacije univerzalni psiholog.

IP: 35. generalna kongregacija Družbe Isusove razmatrala je isusovački identitet danas. Kako Vi doživljavate taj identitet? Ili, drukčije rečeno: kakvu bi jednostavnu i jasnu poruku isusovci mogli reći ljudima današnjice i na koji način?

Vjerujem da mi isusovci moramo svjedočiti ono što neki autori zovu "nostalgija za Bogom", tj. ono nutarnje čeznuće koje svaki čovjek nosi u sebi, ali nije uvijek tematizirano. Isusovačka se duhovnost temelji na toj čežnji, kao što to svjedoči uvodno razmatranje u duhovne vježbe: "Bog je stvorio čovjeka za sebe..." Svaki od nas čini to na način koji mu je konjenijalan. Ja nastojim navještati Božju ljubav prema čovjeku uglavnom preko pisane riječi, ali ima i drugih načina kao što su sredstva komunikacije ili neposredan pastoralni i karitativni rad. Stoga bih rado ponovio ono čime smo i započeli ovaj razgovor: moja poruka i moj pastoralni kredo sažeti su u naslovu moje najnovije knjige: "Osjetljivost za čovjeka". Isusovac je čovjek za druge.

IP: Od srca hvala na razgovoru.

Dodoh, vidjeh – i snimih dobro

3. škola dokumentarnoga filma u Isusovačkoj klasičnoj gimnaziji u Osijeku

Karla Matić

Ignacijev put zahvaljuje dopisnici Karli, učenici 1. razreda Isusovačke klasične gimnazije i novinarki Semper magisa, lista učenika IKG-a. Ona nam je poslala reportažu sa Škole dokumentarnoga filma.

Riječ. Zvuk. Boja. Pokret. Slika. Razsvjeta. Kamera. Ton. Producija. Montaža. I naposljetku, dokumentarni film. Što je uopće dokumentarni film i kako nastaje, moglo se saznati na 3. školi dokumentarnoga filma u Isusovačkoj klasičnoj gimnaziji s pravom javnosti u Osijeku od 21. do 25. rujna 2009. Sudjelovali su učenici iz isusovačkih i drugih katoličkih škola iz Mađarske, Latvije, Slovačke, Rumunjske i, naravno, Hrvatske. Dvadesetak sudionika bilo je smješteno u isusovačkoj rezidenciji, a cijelodnevna predavanja i radionice održavale su se u Gimnaziji. Jezik sporazumijevanja bio je engleski, što je značilo da su

sva predavanja, komunikacija, pa i druženja morali biti na engleskome. Ove godine po prvi put u sklopu škole dokumentarnoga filma održale su se tri radionice, što je značilo četiri različita uratka nakon pet dana naporna rada.

Kamile Kaselyte: *Jako mi se svijdjela ova škola jer je stvaranje filma moja ljubav i upoznala sam puno predivnih ljudi. Nije bilo jednostavno doći ovamo, morala sam pokupiti sve preporuke koje sam mogla, diplome i potvrde, da pokažem što sam prije radila i da sam stvarno zaslужila sudjelovati u ovome.*

Sama ideja o školi filma stvorena je prije tri godine kada su p. Tomislav Špiranec i p. Jerko Ban htjeli naučiti učenike osječke i mađarske gimnazije osnove fil-

Naši suradnici

ma. Cilj je bio povezati isusovačke škole i učenike iz cijele Europe. Krilatica ovo-godišnje škole filma – "Dodatah, vidjeh i snimih dobro" – objedinjuje osnovne težnje organizatora.

"Film nije nešto što se može naučiti u školi, na nastavi. Jedini je način da se o filmu nešto više nauči osnovati neku vrstu ovakve škole", kaže Vera Bilandžić, koja je ove godine vodila radionicu za početnike. Početnička radionica imala je zadatak napraviti reportažu o Kopačko-me ritu. Polaznici ove radionice bili su učenici, ali i nastavnici koji su bili voljni naučiti osnove pisanja scenarija, snimanja i montaže.

Jerko Ban: Moj je cilj bio podijeliti svoje znanje i iskustvo s mладима. Volim film, volim raditi s mладим nadarenim ljudima, koristiti opremu, kamere, računala, volim montažu, postavljanje svjetala i tonske opreme. To je moja strast.

Sudionici druge radionice su uz novinariku Nove TV Anitu Delaš snimili dvije kratke televizijske reportaže o Osijeku. Polaznici su bili oni koji su svoje znanje o snimanju smatrali dovoljno dobrim da ne prolaze kroz osnove te koje je pose-

bice zanimalo televizijsko novinarstvo. Voditelj treće, napredne skupine, bio je Jerko Ban, isusovac koji je studirao film u SAD-u, a ujedno je i jedan od organizatora škole. Pater Ban je sa svojih devet naprednih učenika snimio dokumentarac o samoj Školi dokumentarnoga filma, osnovnim ciljevima škole i sudionicima. Ova grupa radila je poput profesionalaca, s profesionalnom opremom, rasporedom zaduženja, planom rada...

Vera Bilandžić: Ovo je jako dobra prilika učenicima da nešto nauče, atmosfera je prijateljska i nitko nikoga ne sili ni na što, samo nam je vrijeme ograničenje.

"Kao redatelj morate raditi timski. Komunicirati s ostatkom ekipe i, što je moguće bolje, pokazati im što želite od filma, približiti im samu ideju konačnoga rezultata", kaže šesnaestogodišnja Kamile Kaselyte iz Latvije. Da su zaslužili biti u najnaprednijoj grupi, učenici su morali dokazati time što su prvoga dana morali doći u 6 ujutro s opremom na dravski most kako bi snimali izlazak sunca. Ni noćna montaža nije ih zaobišla, no na kraju su svi bili i više nego zadovoljni materijalom.

Ujedinjeni u različitosti

Bogoslovi na Jordanovcu

Piše: Goran Živković, SAC

I ove godine naš Kolegij udomljuje malu bogosloviju koja okuplja šest svećeničkih kandidata iz Požeške i Mostarsko-duvanjske biskupije, iz Vojnoga ordinarijata te iz Družbe katoličkoga apostolata.

Još je jedna akademска godina počela na jordanovačkome brežuljku, a naša mala bogoslovska zajednica ponovno se sastala na dobro nam poznatu Jordanovcu 110. Nakon "Opatije bajne" gdje smo napunili duhovne baterije na godišnjim duhovnim vježbama, skromna, ali složna šesteročlana družina krenula je u nove pustolovine. Filozofsko mudrovanje ove godine nastavili su Josip Radoš, Miroslav Ivoš, Ante Jonjić i Antonio Mikulić, a na studiju teologije naše boje brane Pero Lovrić i Goran Živković.

Iako možda brojčano "osiromašeni", i dalje se možemo pohvaliti različitostima koje su imali i prvi apostoli. "Iako svi različiti, bila im je povjerena ista zadaća – da pođu po svem svijetu propovijedati evanđelje svemu stvorenju" (Mk 16,15). I baš nas te različitosti drže na okupu te u ovako možda naoko maloj zajednici možemo biti složni i razumjeti i podupirati jedni druge.

Rezultati i plodovi

U protekloj smo se godini oprostili i od našega dobrohotna duktora Pere Miličevića koji je odlučio velikim koracima

krenuti u svijet i svoj put nastaviti izvan granica Lijepe naše. Na Papinskoome sveučilištu Gregoriana nastavio je studij teologije.

U samo nekoliko mjeseci naša je zajednica proslavila velike stvari koje su pravi pokazatelji koliko smo ustrajni u svome odredenju. Kraj su ljeta posebno iščekivali fr. Ante Jonjić i fr. Goran Živković. U Vinkovcima su položili godišnje zavjete, a njihovo je slavlje uveličao velik broj subraće iz Njemačke i sam provincial palotinske provincije, p. Hans-Peter Becker.

Velik korak učinio je i naš donedavni "sustanar" Željko Savić koji je krajem rujna postao prvi đakon u povijesti Voj-

noga ordinarijata. Samo tjedan dana nakon slavlja u Vinkovcima otpratili smo ga u crkvu svete Katarine na Gornjem gradu i poduprli ga na njegovu novome putu.

Nova radna godina

Svaka akademska godina donosi i ponenu promjenu u životu bogoslovije. Od ove godine uz novoga duktora fr. Antu Jonjića, kojega smo jednoglasno izabrali, u našu je malu zajednicu ušao p. Anto Pavlović, SJ, naš novi regens, koji se nedavno vratio iz Rima. Ako je suditi po prvim mjesecima suživota, stvari bi mogle ići u pravome smjeru, i to na obostrano zadovoljstvo, a njegov dolazak pokazao nam je koliko je važno poraditi na uspostavljanju međusobna povjerenja i poštivanja svakoga pojedinca.

Neke stvari na koje smo navikli nisu se promijenile i njihova stalnost pruža nam "domaći" osjećaj. Nastavili smo s praksom homiletskih večeri koje vodi p. Niko Bilić, SJ. Čitajući evanđelje naredne nedjelje i razmatrajući ga, vježbamo se u sastavljanju propovijedi i tako stječemo iskustvo koje će nam, kao budućim svećenicima, biti od velike koristi.

Postići najbolje

Kako se ne bi činilo da se u našoj zajednici sve vrti oko zaduženja i obveza, u protekloj godini svibanjski izlet *majalis* odveo u Varaždin. Opuštanje u Varaždinskim toplicama i razgledavanje Varaždina bila je mala "injekcija" bezbrižnosti prije početka ljetnih ispitnih rokova. Sa završetkom ljeta i dolaskom jesenskih hladnoća pripomogli smo našim marljivim kuharicama i održali već tradicionalnu "kupusijadu" – pripravljanje kupusa za zimnicu. Svaki član naše šestorke imao je striktan zadatak, a sada već svaki od nas zasigurno zna najbolji način "obračuna" s glavicama kupusa. U "obračunu" s kupusom na našu veliku sreću pomogli su nam p. Blaženko Nikolić i naš regens i za to im velika hvala.

U idućim mjesecima, sigurni smo, na našemu malom briježu dogodit će se još mnogo novih pustolovina, a naša mala družina spremno će se suočiti sa svakom od njih. Sada nam je samo preostalo da prihvativimo sve što nam svakodnevica donosi i vjerujemo da ćemo iz svakoga tog iskustva izvući ono najbolje.

Vijesti

Priredio: Smiljan Milićević, SJ

Susret mladih isusovaca 2009.

Ovogodišnji susret mladih isusovaca (SMI) održan je 31. kolovoza u prostorijama župne kuće na Sljemenu. Susret je okupio desetoricu svećenika, dvojicu đakona, osmoricu bogoslova i dvojicu časne braće, koji su još u formaciji, tj. završili su novicijat, ali još nisu položili svećane zavjete.

Susret je animirao p. Antun Volenik koji je zajedno sa skolastikom Stjepanom Šuflajem i organizirao ovogodišnji SMI. Sudionici su se upoznali s materijalima koje su prigodom Svećeničke godine dali Sveti Otac i p. General, a zaustavili su se i kod dva istaknuta sveta svećenika: Ivana Marije Vianneya i našega p. Alberta Hurtada Cruchaga. Druženje i razmjena iskustava po skupinama obogatili su susret.

Susretu je nazočio i pater provincijal, koji je govorio i o aktualnostima u Družbi. Svetu smo misu slavili u sljemenskoj crkvi Kraljice Hrvata, a predslavio ju je najmlađi mladomisnik, p. Siniša Štambuk. Susret je završen zajedničkim objedom u restoranu "Stara lugarnica".

Simpozij o biskupu Škvorcu

Jednodnevni znanstveni skup o biskupu Miji Škvorcu pod nazivom "Biskup Mijo Škvorc – teolog, filozof, govornik, književnik" održan je u Križevcima u subotu 3. listopada uz 90. obljetnicu rođenja i 20. obljetnicu biskupove smrti. Uz Udrugu za promicanje znamenitih Križevčanina "Dr. Stjepan Kranjčić", organizatori znanstvenoga skupa su Filo-

zofski fakultet Družbe Isusove, Društvo za povjesnicu Zagrebačke nadbiskupije "Ivan Krstitelj Tkalcic", Grad Križevci i Povjesno društvo Križevci.

Biskup Mijo Škvorc jedan je od znamenitih ljudi rodom iz križevačkoga kraja. Rođen je 1. rujna 1919. u Ruševcu, župa Sv. Petar Čvrstec kraj Križevaca, umro je u Zagrebu 1989.

Na simpoziju su obrađene sljedeće teme: "Biskup Mijo Škvorc i komunističke vlasti" (Miroslav Akmadžić), "Dnevnik biskupa Mije Škvorca" (Stjepan Razum), "Bibliografski radovi Mije Škvorca" (Đuro Škvorc), "Župa Sv. Petra u Svetom Petru Čvrstecu" (Jakov Golomeić), "Biskup Mijo Škvorc o Mariji i Marijinoj godini 1988." (Željko Vegh), "Filozofska

ostavština Mije Škvorca” (Anto Mišić), “Filozofi egzistencijalisti u recepciji Mije Škvorca” (Ivan Šestak), “Duhovnost i promišljanje u knjigama Mije Škvorca” (Anto Sekulić), “Biskup Mijo Škvorc i mediji” (Tonči Trstenjak), “Biskup Mijo Škvorc i bl. Ivan Merz – odlučujuća uloga biskupa Škvorca u procesu beatifikacije Ivana Merza” (Božidar Nagy), “Vjera u filozofiji biskupa Mije Škvorca” (Ivan Koprek), “Djetinjstvo i školovanje Mije Škvorca” (Ivan Peklić), “Mijo Škvorc u arhivu UDBE i SDS” (Željko Karaula), “P. Mijo Škvorc kao pjesnik i propovjednik” (Vladimir Horvat), “Krist i Crkva u djelima biskupa Mije Škvorca” (Marijan Steiner), “Mijo Škvorc – glasoviti govornik” (Branimir Stanić) te “Mijo Škvorc – vrijeme zatvora i najtežih optužbi” (Ivana Hrastović).

Duhovne vježbe na internetu

Molitvena web stranica Prostor Duha (www.isusovci.hr/prostorduha) ponudila je tijekom prošle korizme na svojim stranicama i “Duhovne vježbe preko interneta” – DVonline. Ove su duhovne vježbe bile zamišljene kao inicijacija, uvođenje u osobnu molitvu temeljenu na ignacijskoj duhovnosti.

Već prije početka duhovnih vježba iznenadnje: na DVonline prijavilo se više od 1800 osoba. Po pristiglim informacijama sudionici su pratili DVonline sa svih kontinenata: iz 17 europskih zemalja, iz Kanade, SAD-a i Ekvadora, iz Konga i Maroka, Izraela, pa čak i iz daleke Kine i Australije.

Tijekom sedam korizmenih tjedana sudionicima DVonline bio je predloženo više elemenata kao pomoć pri njihovoj molitvi: biblijski komentar nedjeljnih čitanja, meditacija, duhovno štivo, fotografija za ekran računala i forum. Sudionicima DVonline stavljen je na raspolaganje in-

ternetski forum s ciljem međusobne razmjene iskustva molitve i razmišljanja nad svojim duhovnim životom

DVonline pokrenute su ponajprije kao poziv svim osobama koje ne znaju kako pronaći konkretno vrijeme i mjesto za molitvu u svojoj svakodnevici, kao i osobama koje bi željele početi moliti i koje se trude upoznati Boga, a iz poslovnih, obiteljskih ili drugih razloga ne mogu sudjelovati na duhovnim vježbama ili seminarima molitve u, za to, predviđenim kućama, domovima, samostanima... S obzirom na dojmove sudionika, može se vidjeti da su duhovne vježbe ovakva tipa ispunile svoju svrhu. Stoga je vrlo vjerojatno da ove DVonline nisu i posljednje ovakve vrste.

Provincijski simpozij i hodočašće u Mariju Bistrigu

Ovogodišnji provincijski simpozij održan je 16. svibnja u prostorijama Filozofskoga fakulteta DI na Jordanovcu. I ove godine simpozij je okupio mnoge članove naše Provincije.

Uvodno je predavanje trebao održati p. O. Toress, ali umjesto njega je p. Mate Antunović pročitao njegov tekst. Njegova je tema bila “Formacija isusovca za poslanje prema 35. GK”. U ovomu se izlaganju govorilo o poslanju isusovaca po najnovijim dekretima GK. Tome poslanju prethodi dobra formacija, kako je naglašeno. Bilo je i riječi o izazovima za tu formaciju i ustrajnosti u njoj.

P. Stipo Balatinac predstavio je drugi i treći dekret 35. generalne kongregacije. Drugi dekret nosi naziv: “Plamen koji užiže druge plamenove” a treći: “Izazov za naše poslanje danas”.

Pater je opširno i studiozno predstavio sve ono što dekreti govore i na što isusovce ponovno potiču.

O poslušnosti u Družbi Isusovoj u svjetlu Dekreta 35. generalne kongregacije govorio je p. Ivo Antunović. Pater je protumačio sve ono što znači "poslušnost" i kako je ostvarivati u svjetlu 35. generalne kongregacije.

Posljednje je izlaganje o "suradnji s laicima" održao p. Mirko Vukoa. U svome promišljanju o suradnji s laicima iznio je ono što za sada činimo i što bismo trebali činiti na tome području. Nakon izlaganja uslijedio je vrlo zanimljiv i dinamičan rad po skupinama, gdje je svaka skupina dala svoje izvješće.

Dan poslije simpozija tradicionalno se hodočastilo po četvrti put u Mariju Bistrigu. I ovoga puta mnogi su hodočastili s isusovcima. Program prije sv. mise vodio je p. Niko Bilić, a svetu je misu predvodio i propovijedao p. provincijal.

Prvo svećeničko redenje na Jordanovcu

Za vrijeme svečanoga euharistijskog slavlja u župnoj crkvi u župi Bezgr-

ješnoga Srca Marijina na zagrebačkome Jordanovcu pomoćni zagrebački biskup dr. Ivan Šaško podijelio je 31. listopada svećenički red dvojici đakona Hrvatske pokrajine Družbe Isusove, Tomislavu Spirancu i Ivanu Manduriću. U koncelebraciji je bilo još četrdesetak svećenika. U homiliji je mons. Šaško rekao da je rado došao zahvaliti Bogu za taj značkovit događaj u Svećeničkoj godini te je pozvao sve da slave Božju blizinu. Istaknuo je da u kršćanstvu ne postoje časti, nego odgovornosti, nikakve povlastice, nego služenje, braća i sestre kojima treba služiti.

Na kraju slavlja p. Ivan Koprek, provincial, zahvalio je zaređitelju, svima nazočnim na euharistijskome slavlju, a posebice Bogu koji je u Svećeničkoj godini Hrvatskoj pokrajini Družbe Isusove darovao sedmorici mladomisnika. P. Koprek je objavio kako će p. Tomislav Spiraneč nastaviti svoje poslanje u Isusovačkoj klasičnoj gimnaziji u Osijeku, a p. Ivan Mandurić kao župni vikar upravo u župi u kojoj je zaređen.

U žarištu

Posjetio nas je p. General

Vrhovni poglavar Družbe Isusove u Zagrebu
(subota, 5. rujna 2009.)

priredio: p. Niko Bilić, SJ

Bio je to vrlo bogat i milošću ispunjen dan. P. General je doletio zrakoplovom Croatia Airlinesa već u petak uvečer u pratnji asistenta za srednju i istočnu Europu, p. Adama Žaka, SJ. U zračnoj luci dočekali su ih naš provincial, p. Ivan Koprek, i provincialski ekonom. U subotu ujutro p. General je po planu pohodio našu novootvorenu zajednicu gdje su ga dočekali skolastici i no-

Stota godišnjica od osamostaljenja Hrvatske pokrajine Družbe Isusove, o kojoj je već izvijestio uskrsni broj Ignacijeva puta, bijaše prigoda za povijesni, prvi po-hod novoizabranoga isusovačkog Generala Hrvatskoj.

vaci sa svojim poglavarima. P. General je blagoslovio kuću i zadržao se u razgovoru.

Sa subraćom isusovcima

U lijepoj, svečanoj dvorani nadbiskupa Antuna Bauera na našemu Fakultetu na Jordanovcu slijedio je od 9 sati velik susret sa subraćom. Okupila se većina hrvatskih isusovaca. P. provincial je na više jezika pozdravio važnoga i dragoga gosta u ime svih, a naši skolastici predstavili su uz pomoć audiovizualne prezentacije nekoliko točaka o Hrvatskoj pokrajini Družbe Isusove. U kratkim glazbenim stankama izvedene su skladbe hrvatskih isusovaca novijega vremena – za solo i zbor, uz klavir i čak mandolinu. P. General nam je poslije otkrio da je i sam u mладости svirao mandolinu.

Odgovarajući na postavljena pitanja, p. General nas je izvijestio kako je od dokumentata naše Generalne kongregacije napose dobro prihvaćen drugi dekret "Plamen koji pali druge plamenove". Metafora vatre puno govori o isusovač-

kome identitetu i traži od nas da bude-
mo zahvaćeni ognjem koji sažiže, što je
zahtjevno. P. General je istaknuo kako
u našemu intelektualnom apostolatu
postoje sve tri važne razine: od rada u
visokome školstvu preko dijaloga s in-
telektualcima i umjetnicima do one dubi-
ne – promišljanja i mudrosti – u po-
dručju na kojemu svatko od nas radi. Što
god radili, dužni smo biti dobri pastiri,
a zato moramo imati osjećaja za dubi-
nu, istraživanje i pitanja koja ljudi po-
stavljaju. Razmišljamo li o promicanju
pravde kao tipičnoj isusovačkoj zadaći,
brzo ćemo uočiti kako su pred Družbom
Isusovom isti izazovi koji vrijede za cijeli svijet: siromaštvo, nasilje, rat, nedo-
statak smisla života, pomutnja, vjersko
i ljudsko neznanje. Te brige svijeta naše
su brige – istaknuo je p. General. Svoj je
program za cijelu današnju Družbu sa-
žeо u tri ključne riječi koje je i tijekom
ovoga dana više puta ponovio: od nas se
traži *dubina, kreativnost i život u Duhu*

– to troje dužni smo pružiti suvremeno-
me svijetu.

Profesor među profesorima

Posebnu je radost p. General priredio po-
hodivši kratko našu rezidenciju za stare
i bolesne isusovce na Fratrovcu. Nakon
toga, opet u zgradi Fakulteta – upravo u
dvorani koja nosi ime njegova prethodni-
ka p. Petera-Hansa Kolvenbacha – naš

U žarištu

se gost susreo s profesorima Fakulteta i Zagrebačke škole ekonomije i menadžmenta koja se služi istim prostorima. Obradovan informacijama iz pozdrava dvojice dekana, p. Ante Mišića i g. Đure Njavre, p. General je zahvalno ustanovio kao Družba Isusova s kvalificiranim i angažiranim suradnicima može nastaviti velike pothvate i izgradivati budućnost s pouzdanjem. Podsjetio je na riječi Svetoga Oca koji je govorio o isusovcima kao o ljudima koji su poslani na granice. Važan je dijalog s kulturama i drugim religijama – to je izvor nade za budućnost, istaknuo je p. Nicolás koji je i sam život proveo radeći na sveučilištu sve do umirovljenja. Jordanovac vidi kao odličan primjer suradnje, a ona omogućuje da rastemo u spoznaji, u poniznosti i da jemo svoj prilog odgoju mlađih. U ovome susretu s nastavnicima bilo je prilike i za nekoliko pitanja na koje je p. General rado i spremno odgovorio upozoravajući

na bit sveučilišta i na svoje dugogodišnje iskustvo na Dalekome istoku.

Tiskovna konferencija

Točno u podne p. Nicolás je u vijećnici Fakulteta održao konferenciju za novinare. Nakon uvodnoga pozdrava p. Vatroslava Halambeka, provincijalova tajnika, p. General je istaknuo kako u ovoj prigodi dolazi u Hrvatsku prije svega da podrži duh obnove o stotoj obljetnici samostalnosti naše isusovačke provincije. Što isusovci rade u današnjem svijetu, javnosti je već poznato jer su to dobrom dijelom obrazovanje, škola, pastoralni rad i propovijedanje, a cilj nam je pomoći da ljudi dođu bliže Bogu. Sa svojim utemeljiteljem, sv. Ignacijem, isusovci vide put do osobnoga ostvarenja i boljih međuljudskih odnosa u unutarnjoj preobrazbi jer izvanske stvari ne mijenjaju ljudsko srce.

U svome radu, objasnio je p. General, isusovci nemaju nakane biti posebni, nego nas zanima kako da budemo suvisli, istiniti i cjeloviti: da govorimo što činimo i da tako živimo. Gledajući na Družbu Isusovu danas, očito je da će joj lice u budućnosti biti istočnoeuropasko, azijsko i afričko – kao i u cijeloj Crkvi.

Kod Kardinala i gradonačelnika

U poslijepodnevnim je satima p. Nicolás posjetio kardinala Josipa Bozanića s kojim se zadržao u dužemu razgovoru na kojem je među inim spomenuto i pokretanje crkvenoga procesa za proglašenje blaženim našega velikog misionara Indije, p. Ante Gabrića. Poseban susret p. General imao je i sa zagrebačkim gradonačelnikom g. Milanom Bandićem koji je u svome pozdravu s radošću istaknuo kako u Zagrebu živi i djeluje Družba Isusova, podupirući vjerski, kulturni i socijalni boljatik glavnoga grada. Posjetio je kako su upravo isusovci osnovali Zagrebačko sveučilište 1669. godine. P. General je u svome vedru tonu, poslušavši o gradonačelnikovoj informiranosti i skrbi za crkveni život, postavio i šaljivo pitanje ima li možda g. Bandić i biskupsku službu.

U bazilici Srca Isusova

Vrhunac i završno slavlje Generalova pohoda Zagrebu i stote obljetnice naše Provincije bila je sveta misa u bazilici Srca Isusova uvečer u 19 sati. P. Generala srdačno su pozdravili p. Marijan Steiner, poglavar isusovačke zajednice, i g. Dario Štambuk kao predstavnik župne zajednice. Osobitu čar misno je slavlje imalo zbog latinskoga jezika koji su svi sudionici mogli pratiti u pripravljenim knjižicama, a cijela je crkva bila ispunjena bogatim i već dobro znanim zvukom Akademskoga pjevačkog zbora

“Palma”. Prije pričesti, pred svetom hodošnjom, p. Ivan Matić i p. Ante Tustonjić, dovršivši cjelovitu isusovačku formaciju, položili su svoje svećane zavjete. P. General je u svojoj propovijedi podsjetio kako i isusovačke generalne kongregacije, kao i Drugi vatikanski sabor, govore da naše poslanje dolazi od Boga.

Naše je poslanje – Kristovo poslanje na kojem mi imamo udjela. Naše je poslanje od Boga koji prašta i pomiruje, koji nas okuplja u jedno – rekao je p. Nicolás.

O posjetu p. Generala kratko je uvečer izvjestila “Kronika dana” na Hrvatskoj radiju, a na svojem portalu u više navrata o njemu je pisala IKA. Glas Koncila je osim reportaže (13. rujna) objavio i vrlo opširan intervju s p. Nicolásom (20. rujna). Na televiziji smo ga vidjeli u emisiji “Mir i dobro”, a o njemu su javljali i Hrvatski katolički radio i Radio Marija.

Isusovačka klasična gimnazija s pravom javnosti u Osijeku

priredio: p. Tomislav Špiranec, SJ

Hvala Bogu, naša gimnazija u Osijeku već se u lijepu smislu proslavila – mnogima je pomogla da na svome životnom putu naprave važne krade! "Ignacijev put" zahvaljuje od srca svim suradnicima, napose onima koji su priskrbili ovo aktualno izvješće o djelovanju gimnazije.

Naša škola trenutno ima 299 učenika i 35 djelatnika, među kojima su i dvojica isusovaca (ravnatelj i vjeroučitelj). Ove školske godine, 2009./10., imamo tri prva razreda.

U našoj se školi nastava odvija samo u jutarnjoj smjeni. Počinjemo u 8.00, a završavamo u 13.55 svakoga dana od ponedjeljka do petka. Nastava počinje i završava molitvom. Radimo po programu klasične gimnazije Ministarstva znanosti,

obrazovanja i športa Republike Hrvatske. Program je pojačan dodatnim satovima iz matematike, drugoga stranog jezika i grčkoga.

Zahtjevan program

Svi učenici od prvoga do četvrtoga razreda uče dva klasična jezika (latinski i grčki) i dva suvremena (engleski i njemački). Ostatak programa ispunjen je predmetima iz prirodoslovnih i humanističkih znanosti. Program je vrlo zahtjevan. Kako bismo učenicima olakšali svladavanje gradiva, uveli smo najavljenja odgovaranja i blok-satove iz nekih predmeta.

Učenicima se nakon završene osnovne škole nije lako priviknuti na ovaj tempo, ali redovito uspijevaju. Uz ovako zahtjevan program u školi imamo puno izvan-nastavnih aktivnosti. One nas ponekada opuštaju, a ponekada nas umaraju. Nije lako sve to uskladiti.

Magis – više

Svake godine nastojimo nešto unaprijediti. Evo nekih eksperimenata. S nastavnicima smo krenuli u uključivanje naših djelatnika u Isusovačku mrežu srednjih škola (JECSE), kojih u Europi ima oko 120. Do sada smo posjetili nekoliko kongresa (Porto, Pariz, Gdinja) i nekoliko škola (London, Miškolc, Gdi-

na, Prizren, Kopenhagen). U te razmje- ne nastojimo uključiti i učenike. S njima smo posjetili Miškolc i London. Započeli smo i s tečajem ignacijske pedagogije i duhovnosti za naše nastavnike. Suradujemo s voditeljima Isusovačke mreže srednjih škola Paulom Ypermanom i Peterom Knepenom koji su nas posjetili i u rujnu ove godine održali prvi dvodnevni tečaj.

Radimo na poboljšanju našega duhovnog programa za učenike (sadašnje i bivše), za njihove roditelje i nastavnike.

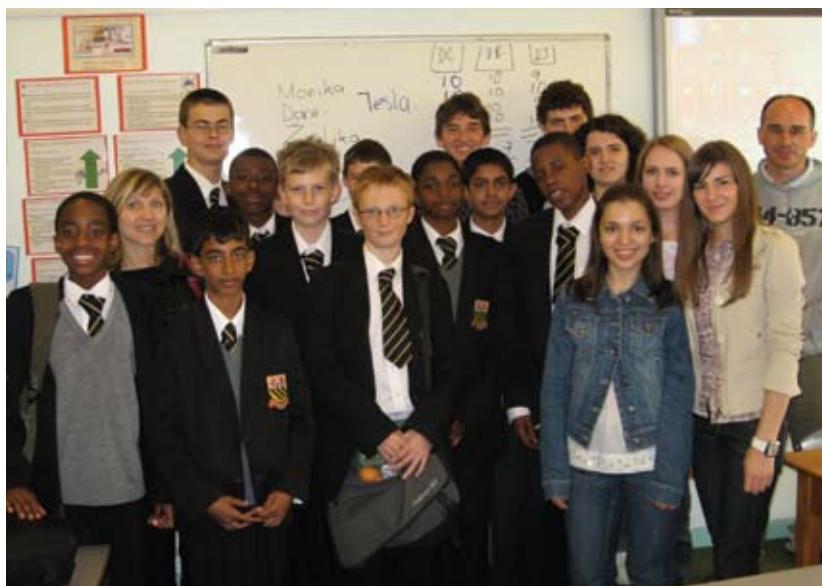
Ove godine svi razredi imaju u našoj osječkoj kući dvodnevni program. Petkom prije podne učenici po razredima odlaze volontirati u udrugu za terapijsko jahanje "Mogu". Poslije podne okupljaju se u našoj kući, zajedno s roditeljima, na zajedničku misu i predavanje. Nakon toga roditelji ostaju s ravnateljem, a učenici počinju s molitvenim programom koji uključuje elemente ignacijske duhovnosti, druženje

i puno radosti. Primjerice, imamo klanjanje u ponoć, osobne razgovore, rad u skupinama, pripravu za isповijed...

Međunarodni projekti

Nastojimo uključiti učenike u razne međunarodne projekte koji se održavaju kod nas ili izvan Hrvatske. Tako smo već treći put u našoj školi održali Međunarodnu školu dokumentarnoga filma o kojoj ovaj Ignacijski put već piše. Ove smo godine imali goste iz Mađarske, Litve, Rumunjske i Slovačke. Nagodinu imamo najave i iz drugih zemalja. Sada je pri kraju projekt o izbjeglicama u koji je uključena skupina učenika škole, tu je i suradnja s Goethe institutom, suradnja sa školom iz Kopenhagena, projekt volontiranja učenika, školski bend, božićna priredba, hodočašće u Aljmaš...

Teško je sve to sustavno prikazati u malo prostora. Ima puno pojedinaca koji su vrijedni i nesebično nastoje poboljšati naše uvjete, programe i aktivnosti. Imamo izvanredne učenike i nastavnike. Nikomu nije lako, ali trudimo se.

Zvonimir Čeperić

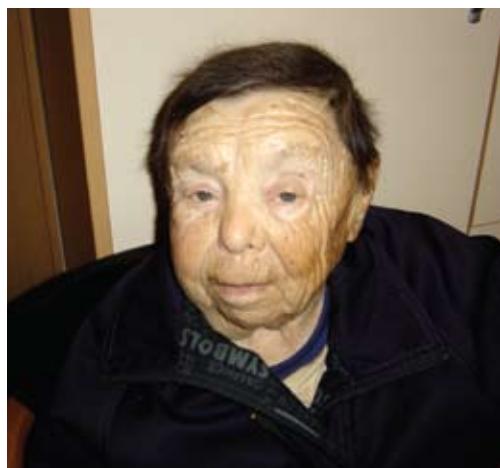
(1922.–2009.)

Priredio: Zdravko Jelušić, SJ

Gospodin Zvonimir Čeperić rođen je 14. prosinca 1922. godine u – po Baščanskoj ploči čuvenu – Jurandvoru na otoku Krku od oca Ivana i majke Antonije. Sam nam je posvјedočio da su roditelji bili jako dobri i pobožni. Bio je najmlađi od šestero rođene djece. Imao je jednoga brata, svećenika Ivana, koji je za vrijeme službovanja u Senju nesretno stradao u prometnoj nesreći. Uz njega je još imao i dvije sestre, Anticu i Katicu, koje su također pokojne, a dvojica su braće, prvorodenaca, umrla još kao djeca: jedan je imao 10 godina, a drugi tek nekoliko mjeseci. Zvonimir je završio srednju ekonomsku školu i radio je u knjigovodstvu i računovodstvu u Baškoj i Krku. Kada je došao u mirovinu, sa svojom se sestrom Anticom posvetio kućnome turizmu u Baškoj, gdje je i stanovao.

Novo prijateljstvo

Zvonimir se upoznao s članom Družbe Isusove, bratom Franjom Štefićem. Rado se s njime družio i s vremenom su postali istinski prijatelji. Jednom ga je časni brat posjetio u Baškoj i tom mu prigodom spasio život jer je na dvorišnoj verandi pao i od pada, izgubivši puno krvi, bio u nesvijesti. Pozvao je hitnu pomoć pa su se liječnici na odgovarajući način pobrinuli za nj. Kasnije je gospodin Zvonimir posvјedočio: "Ja sam samac, neženjen, bez potomaka i ovaj je događaj za mene bio znak s neba po kojemu sam shvatio da svoju kuću i sve što je vezano uz nju darujem redovničkoj zajednici Družbe Isusove." Svoju je odluku Zvonimir i ostvario. Družba se Isusova pak sa

svoje strane obvezala da će se za njega brinuti do smrti. To je i činila! U godinama dok je Zvonček – kako su ga od milja prozvali – bio u snazi, boravio je u Baškoj, a naša je Družba nalazila pojedine osobe koje su mu pomagale u kući kuhanjući i obavljujući sve ono što je bilo potrebno za normalan i sređen život.

Uzvraćena ljubav

Tijekom 2008. godine zdravstveno se stanje dobrog gospodina Zvonimira toliko pogoršalo da više nije bilo moguće osigurati mu odgovarajuću njegu i pomoć, stoga su ga isusovci uzeli k sebi u Opatiju. Živa vjera i pobožnost bili su očiti i u bolesti. Molio je svakoga dana svoje molitve, pratilo duhovni program na televiziji, redovito je primao sakramente. Već sljedeće, 2009., godine Zvonimir je imao nove teškoće i trpljenja. Radi poremećena centra za ravnotežu više nije bio stabilan na vlastitim nogama pa mu je

bila potrebna stalna bolnička njega. Stoga je 17. veljače 2009. godine prebačen na Fratrovac u Zagrebu gdje naša zajednica ima osiguranu, za sve članove naše Družbe, trajnu skrb za teže bolesnike.

Sve je vrijeme g. Zvonimir bio svjestan svoje situacije i svaki susret koji su članovi naše zajednice imali s njime bio je vrlo ugodan. Osobito je pak Zvonimиру bilo drago kada je mogao sa svojim sugovornicima obnavljati sjećanja iz mladosti. Bilo mu je veliko veselje kada im je mogao recitirati pjesme i zapise što ih je naučio još u svojoj mladosti. Zapamćeni tekstovi i stihovi bili su prožeti rodoljubljem, domoljubljem i bogoljubljem.

Imao sam čast osobno ga upoznati. Bilo je to u svibnju 2008. u Opatiji kada sam bio na velikim duhovnim vježbama i dva tjedna na eksperimentu gdje sam se bri nuo za Zvonimira.

Pokoj vječni

U noći 2. srpnja 2009. u 00.10 u našoj rezidenciji za stare i bolesne g. Zvonimir Čeperić je umro. Sprovodnu misu u subotu 4. srpnja na groblju sv. Lucije u Jurandvoru predvodio je poglavatar opatijske zajednice p. Zvonko Vlah. Na sprovodu su se okupili isusovci iz Opatije, Zameta, Zagreba, pa čak i iz Rima. Neka dobri Bog dobrome Zvonku nagradi sve dobro koje je činio!

Duhovna zvanja

U našoj Provinciji p. Miroslav Čadek već neko vrijeme skrbi za sve one koji osjećaju Božji poziv za Družbu Isusovu. Pater Čadek vodi svojevrstan prednovicijat tako da održava kontakt sa svima zainteresiranim, upriličuje susrete i brine se za prikladno duhovno vodstvo. Poznato je da se p. Miroslav služi i suvremenim tehnikama komunikacije pa se njegovi prilozi mogu naći i na www.isusovci.hr.

Pater Miroslav ovako piše mladićima koji razmišljaju o isusovačkome zvanju: "Pozivamo te da pogledaš u dubinu svoje duše i tamo pronađeš odgovor na svoje čežnje. Ako osjećaš da te Bog zove, pomolićemo ti da ga bolje upoznaš i da upoznaš život svetoga Ignacija – čovjeka koji je nadahnuo i nas – u nadi da će na isti način nadahnuti i tebe. Sveti je Ignacije vjerovao da Bog ima plan za svakoga od nas. Pozivamo te da se odvaziš zapitati se koji je Božji plan za tebe i je li 'postati isusovac' i tvoj životni poziv?!" Tko osjeća da ga Bog poziva, može izravno stupiti u kontakt s patrom Čadekom (e-mail: mosj02@yahoo.com; mob: 098/1822144).

Iskustva iz novicijata

Zdravko Jelušić, SJ

Moj je život u novicijatu započeo ulaskom 24. rujna 2007. i trajao je do 12. rujna 2009. kada sam položio zavjete. Život u novicijatu sastojao se od svladavanja dnevnoga reda, upoznavanja Družbe i upoznavanja sama sebe. U prvoj dijelu novicijata bilo je vrijeme priprave za velike duhovne vježbe koje smo obavili u Opatiji. Velike duhovne vježbe traju mjesec dana tako da bude i naporan, no puno su više bile lijek duši. Posebno bih istaknuo noćna razmatranja koja su me posebno ispunjavala.

Nakon duhovnih vježba ostao sam u Opatiji još dva tjedna u ispomoći kada su naša časna braća imala svoje duhov-

ne vježbe. To je za mene bio još jedan poseban događaj kojega ču se uvijek rado sjećati. U susretima s njima osjećao sam beskraj ljubavi.

U drugoj godini novicijata u prosincu bio sam na eksperimentu, tj. na praktično-mu radu u Zagrebu u Palmotićevoj, gdje sam bio pomoćnik bratu Ivanu Domazetu, a radio sam i sve ostalo što je bilo potrebno. Na eksperimentu u Palmotićevoj osjećao sam se vrlo ugodno i bio sam sretan.

Moj je sljedeći eksperiment bio u Crnoj Gori na otoku Gospe od Milosti kod patrija Josipa Opata. Za razliku od ostalih eksperimenata gdje je bila dobra zajednica, na otoku smo bili samo pater i ja.

U početku mi se činilo da će se osjećati usamljeno. Vrijeme sam provodio radno obavljajući razne poslove te svoje novačke dužnosti, npr. čitanje duhovnoga štiva i molitva. Osim života na otoku, često smo se družili s članovima naše župne zajednice u Bogišićima, gdje sam se osjećao kao u obitelji. Subotom smo išli na izlete na Lovćen, Bigovu i mnoga druga mjesta. Boravak u Crnoj Gori bilo mi je zanimljivo i korisno duhovno iskustvo.

Moj posljednji novački praktični radni zadatak bile su – sada već vrlo poznate – Modrave na kojima se mladi okupljaju na duhovno ljetovanje. Ondje sam sudjelovao prvi tjedan priprave s ostalim novacima i našim magistrom p. Stipom Balatincem. Tjedan sam dana bio animator skupini od devet članova. Bilo je to još jedno nezaboravno iskustvo.

Na kraju želim zahvaliti dragome Bogu za sve darove koje sam primio u dvije godine novicijata. Također zahvaljujem svima s kojima sam se susretao i koji su me ispunjavali na bilo koji način. Hvala!

Zvonimir Marinović, SJ

Dvije godine novicijata nije dugo razdoblje u usporedbi s cijelim životom, ali je svakako važno za svaki redovnički život. Novicijat se na početku čini jako dug, no to vrijeme vrlo brzo prođe i stigne se na studij filozofije, gdje sam i ja sada, ali novicijat se ne zaboravlja. Temelj koji se postavi na početku prati redovnika cijelog života. Zato i u Družbi Isusovoj novicijat traje dvije godine. Svaki je dan prožet molitvom, radom i zajedničkim druženjem. Da taj ritam ne bi bio previše jednoličan, ide se na izlete, sudjeluje se u životu lokalne Crkve, posjećuju kulturne manifestacije i tako dalje. Uz isusovce u životu je zajednice vrlo važna prisutnost naših sestara milosrdnica (s. Darije i s. Ljerke). Susrećemo i mnoge druge koji redovito posjećuju našu crkvu te posjećujemo stare i nemoćne.

Iako većinu vremena provedemo u Splitu, dobije se dojam da malo izbivamo iz njega. Prvo provedemo mjesec dana na velikim duhovnim vježbama, u mom slučaju u Opatiji. Putovao sam i na su-

U formacijski

sret novaka u Poljskoj. Proveli smo mjesec kolovoz na tečaju engleskoga jezika u Zagrebu, a u drugoj godini bili smo na tri eksperimenta od kojih svaki traje barem po četiri tjedna. Prvo sam proveo mjesec dana u Dubrovniku radeći u kućnoj knjižnici, kasnije sam jedan mjesec bio u našoj zajednici u Palmotićevoj u Zagrebu. To mi je iskustvo pokazalo velik raspon isusovačkoga života u različitim zajednicama. U Dubrovniku su nas bila samo trojica, a u Zagrebu tridesetak. Ali to nije bilo jedino iskustvo različitosti pa sam se na treći eksperiment uputio u Italiju.

Prvo sam proveo desetak dana u novicijatu u Genovi učeći osnove talijanskoga i prilagođavajući se novoj okolini. Zatim sam se uputio na rad u bolnicu za nemoćne. Nisam bio sam. Na taj sam eksperiment išao s još trojicom novaka: jednim iz Slovenske i dvojicom iz Talijanske provincije. Ta je naša mala zajednica provela pet tjedana u gradiću Biella na sjeveru Italije pomažući nemoćnima. Dan nam je bio ispunjen radom i molitvom. Radili smo cijeli dan, a vrijeme između ispunjavali smo molitvom i druženjem navečer. Svakodnevno smo se susretali s časnim sestrama i braćom koji vode bolnicu te s medicinskim osobljem i mnogobrojnim volonterima. Ja sam dobio, zbog nepoznavanja talijanskoga, odjel sa psihički retardiranim osobama svih dobi, koje je u većini slučajeva pratila i fizička retardacija. Oni su uglavnom napušteni ili se roditelji zbog starosti ne mogu više brinuti za njih. To su osobe koje stvarno trebaju svakodnevnu pomoć, a ne može se s njima sporazumijevati na uobičajen način. Ali pozitivne se reakcije mogu lako prepoznati.

Mislim da čineći jednostavne stvari, kao što je vođenje u šetnju ili igranje loptom, možemo stvarno pomoći. Ozračje je prožeto požrtvovnošću, i to ne samo redov-

nika nego cijelog osoblja. Takvo iskustvo ne ostavlja čovjeka ravnodušnim. Za nas redovnike to je vrlo važno iskustvo upoznavanja patnje, ali i pouzdavanja u Boga i njegovu providnost. Izraz koji sam tamo mogao svakodnevno čuti jest *Deo gratias* (Bogu hvala). I ja sam zahvalan Bogu na tome iskustvu te na iskustvu novicijata, tome početku redovničkoga života. Zahvalan sam na svim ljudima koje sam susretao, s kojima sam živio, kojima sam imao priliku pomoći ili su oni pomogli meni. A sada oboržani Božjom milošću krećemo dalje činiti sve na veću njegovu slavu.

Povratnici s poslijediplomske studije

Priredio: p. Dalibor Renić, SJ

Koliko god vrijeme studija bilo lijepo, najlepše je kada se uspješno završi. Na veliku radost Hrvatske pokrajine Družbe Isusove, a još i veću njihovu osobnu radost, nekoliko naše subraće posljednjih su mjeseci zaključili svoje poslijediplomske studije.

Na Papinskoj sveučilištu sv. Tome Akvinskoga (Angelicum) u Rimu, koje inače vodeoci dominikanci, 10. prosinca 2008. pater **Pero Vidović** obranio je doktorat iz biblijskih znanosti. Njegova disertacija ima naslov "Isusovi ἔργα εἰναι

u izvornom tekstu i hrvatskim prijevodima: Isus u Novom zavjetu govori kao što je govorio Bog u Starom zavjetu". U istome semestru kada je bila obrana, na istome rimskom sveučilištu, vodio je također jedan biblijski seminar za internacionalnu i interkonfesionalnu skupinu studenata. Sada predaje novozavjetne predmete na Filozofskome fakultetu Družbe Isusove (FFDI) te na Teološkom studiju u Zagrebu na Jordanovcu.

Pater **Anto Pavlović** je 23. lipnja 2009. obranio doktorsku disertaciju također u Rimu, ali na Papinskoj sveučilištu Gregoriana. Disertaciju pod naslovom "Metafizički temelji pojmove 'subjekt-subjektivnost' i 'drugi-drugotnost' u filozofiji Josepha de Financea" napisao je pod vodstvom profesorice Giorgie Salatiello. U radu je nastojao približiti i osvijetliti filozofsku misao dugogodišnjega profesora na Gregoriani, isusovca J. de Financea. Svoj je licencijat (magisterij) iz filozofije p. Anto postigao na istome rimskom sveučilištu. Od ove jeseni predaje filozofiju na FFDI u Zagrebu.

Pater **Jerko Ban** je 2009. na Loyola Marymount University u kalifornijskome Los Angelesu postigao stupanj M.F.A. iz filmske i televizijske produkcije. Njegov završni rad je dokumentarni film "Zvuci tištine" o obrazovanju gluhih u Hrvatskoj. Licencijat iz teologije postigao je 2005. na Isusovačkome teološkom fakultetu u Berkeleyju (Kalifornija) radom na temu "Uporaba multime-

Papinsko sveučilište Gregoriana

dije u pastoralnom radu s gluhim“. P. Jerko je već tijekom studija producirao više priloga za HRT te sudjelovao u produkciji više igranih i dokumentarnih filmova i multimedijskih projekata. Nakon povratka iz Sjedinjenih Država pokreće i vodi Centar za medije i vizualne umjetnosti u sklopu FFDI-a (www.loyolapc.com).

Pater **Stjepan Bešlić** postigao je 14. listopada 2009. stupanj licencijata iz teologije na Lateranskome papinskom sveučilištu u Rimu nakon dvogodišnje specijalizacije iz područja pastoralna u crkvenoj zajednici. Magistarski rad pod nazivom “Crkva i biskupstvo kod sv. Ciprijana: značenje ovih pojmove u crkvenom okruženju trećeg stoljeća po pastoralnom nauku sv. Ciprijana” napisao je pod vodstvom prof. Lorenza Dattrina. Nakon povratka sa studija p. Stjepan preuzima službu ministra i ekonoma u isusovačkoj rezidenciji i domu duhovnih vježba u Opatiji.

Na koncu svoga doktorskog studija nalazi se i pater **Dalibor Renić**. On će ovih

dana, 5. siječnja 2010., na Milltown Institutu u Dubljinu, u sklopu Nacionalnoga irskog sveučilišta (National University of Ireland), braniti disertaciju pod nazivom “Etički elementi u epistemičkoj normativnosti: Lonergan i epistemologija vrlinâ”. Disertacija je iz područja filozofije spoznaje, a napisao ju je pod vodstvom dr. Jamesa G. Murphyja. P. Dalibor je na istome učilištu tijekom jednoga semestra predavao logiku. Po povratku sa studija obavljaju službe poglavara u kući za formaciju isusovačkih skolaštika u Alagovićevoj te

katehete studenata u Palmotićevoj dok se priprema za predavanje filozofije na FFDI-u Zagrebu.

Papinsko sveučilište sv. Tome Akvinskoga (Angelicum) u Rimu

Naši novaci

Priredio: Tvrko Krželj, SJ

Bojan Bijelić

Rođen sam 4. listopada 1983. godine u Pakracu, u obitelji Nenada i Gordane Bijelić. Imam mlađega brata koji se zove Darko. Roditelji nisu bili crkveno vjenčani pa nisam mogao biti kršten u Katoličkoj crkvi te su me krstili u Pравoslavnoj crkvi s tri godine kada i moga brata.

Kao dijete nisam osjećao poziv prema svećeništvu, ali sam uvijek osjećao nekakvu povezanost s Bogom, a išao sam i na katolički vjeronauk i mise.

Osnovnu i srednju građevinsku školu završio sam u Pakracu. Godine 2002. otišao sam u Osijek na stručni studij Građevinskog fakulteta. Pred kraj studija 2006. prijatelj iz Zagreba me pozvao da podem s njegovom molitvenom zajednicom u Međugorje. Tamo sam osjetio duhovni mir i počeo se zapitkivati o životu, Bogu i smislu svega toga. Povratkom u Osijek odlučio sam se aktivirati u nekoj molitvenoj zajednici gdje me put doveo do isusovaca i p. Ignacija Čižmešije. U razgovorima s njim o Bogu, molitvi i meditaciji postao sam zainteresiran, a ujedno sam i ministrirao kod franjevaca kapucina. Tako sam osjetio duhovni poziv. U nutarnjoj borbi sa samim sobom, ali i tijekom duhovnih vježba u svakidašnjem

me životu koje je vodila gđa Marica Čunčić odlučio sam riskirati, riskirati sve za Boga. Kontaktirao sam p. Miroslava Čadeka i u razgovorima s njim utvrdio poziv i krenuo na put...

Branko Čagelj

Rođen sam 6. siječnja 1983. u Bugojnu, BIH, kao drugo od šestero djece u vjerničkoj obitelji od oca Perice i majke Ivke, rođene Gavrić.

Kršten sam u župi Sv. male Terezije koja se nalazi u Bistrici kraj Uskoplja. Tu je jedno vrijeme na župu bio pokojni velečasnici Bulić koji je jako cijenio isusovce. A znali su često doći k nama na župu tako da je tu bio i moj prvi susret s njima. Završio sam treći razred osnovne škole kada smo se g. 1993., zbog ratnih strahota, morali seliti. Pošli smo u Dubrovnik gdje je moj otac dugo godina i radio i umro 2006. Tu sam primio sakramente svete pričesti i svete potvrde. Bio sam i ministrant.

Završio sam srednju trgovacku školu, a tijekom mladenaštva tražio sam koji je smisao moga života? Koji je moj cilj? Zapravo sam tražio Boga. Često sam znao i zalutati u tome traženju po raznim stranputicama. Ali dragi me je Bog prvi našao tako da sam poslije toga susreta sa

živim Bogom potpuno predao njemu svoj život. Više sam se aktivirao u župi; uz svakodnevni posao i življenje sakramenata u meni se javio poziv za redovničkim životom. Najviše mi je u ostvarenju toga poziva pomogao p. Sremić kojemu sam išao na sv. ispovijed i na razgovore. Od srca mu na tome zahvaljujem. Preko njega sam došao u Opatiju, gdje sam bolje upoznao Družbu kao aspirant tijekom deset mjeseci.

Na kraju bih zahvalio svim patrima koji su mi pomogli na mome duhovnom putu. I dalje se preporučam u molitve.

Hrvoje Juko

Rođen sam 18. kolovoza 1990. godine u Slavonskome Brodu kao mlađe dijete u obitelji Ante i Mandike Juko, uz starijega brata Lea. Kršten sam u župi sv. Nikole Tavelića u Županji, gdje sam pristupio sakramentima pomirenja, pri-

česti i potvrde. Osnovnu školu, kao i opću gimnaziju, završio sam u Županji. Od viših osnovnoškolskih razreda pišem poeziju i u manjoj mjeri eksperimentalnu prozu, koje su ukoričene u dvije knjige: prvijencu "Duhovi apsurda" i dvije godine nakon nje zbirci poezije "Planine vjere". Prve odjeke Gospodinova poziva osjetio sam vrlo rano – početkom osnovne škole, kada stupam u ministrantsku zajednicu svoje župe, gdje tijekom godina poziv na svećeništvo raste do jasna zvuka na koji se nisam mogao oglušiti. Nakon susreta s ignacijskim duhovnošću

u duhovnim vježbama u svakodnevni te razdoblja informiranja o konkretnim isusovačkim apostolatima, shvatio sam kako me Gospodin zove u Družbu. Smisao svoga života polažem sada u milost sudjelovanja u svećeništvu Isusa Krista, vječnoga, velikog svećenika.

Mirko Matas

Rođen sam 7. rujna 1975. godine u Splitu kao treće dijete od oca Lovre i majke Mile, rođene Martić. Imam trojicu braće: Marka, Petra i Vicka. Kršten sam

u župi Gospe od Otoka u Solinu gdje sam primio sv. pričest i sakrament sv. krizme. Povezanost i blizinu s dragim Bogom osjećam još od kada sam kao malo dijete slušao pouku od svojega oca, a pogotovo od majke. Intenzivnije druženje i razgovor s dragim Isusom počeo je kada sam primio sv. krizmu. Trenirao sam nogomet koji sam veoma volio i imao sam lijep mlađenački život sve dok nije počeo Domovinski rat. Tada sam prekinuo pohađanje srednje škole i otišao u HVO. To je bilo u listopadu 1993. godine. U svibnju 1995. prešao sam u 4. GMBR HV i sudjelovao u svim akcijama oslobođanja. U lipnju 1995. godine moj se obitelji dogodio najnesretniji dan u životu, ranjen je Marko koji je ostao nepokretan, 100% HRVI. Poslije sam pomagao Marku i obitelji, radio sam sedam godina u ugovorstvitu i poljoprivredi. U tome poslijeratnom životu bilo je uspona i padova, raznovrsnih životnih turbulencija, ali

u svakome sam trenutku znao da je sa mnom dragi Bog. On me je tako nakon životne pouke doveo u Družbu Isusovu kao kandidata za časnoga brata!

Marin Putilin

Rođen sam 10. lipnja 1989. u Našicama kao jedino dijete oca Aleksandra i majke Jasminke.

Kršten sam u župi Donji Miholjac, gdje sam završio osnovnu i srednju školu. Iako sam oduvijek bio vjernik, s obzirom na to da sam odrastao u vjerničkoj obitelji, poziv sam osjetio tek u 2. razredu srednje, i predao cijeli život Bogu, međutim bez vizije kako bi to predanje trebalo izgledati u smislu uključivanja u neke institucije ili projekte. Nakon završene srednje škole krenuo sam na KBF u Đakovu, ali na župnikovu preporuku kao laik, kako bih si dao još više vremena za razmišljanje. Nakon nekoga vremena te

i nakon nekih iskustava odlučio sam se pridružiti nekome od redova. I evo me ovdje. Za Družbu sam se Isusovu odlučio nakon što sam u sebi osjetio da mi Bog ondje nudi mjesto i pogotovo nakon što sam pročitao knjigu s naslovom "Rođen da se bori" te uvidio mnoge sličnosti između moga i Ignacijeva životnoga puta. U budućnosti se nadam naslijedovati Krista na sve veću slavu Božju, služiti svojoj kršćanskoj braći te biti revan poslužitelj evanđelja svima do kojih nije doprla snaga žive riječi.

Ante Topić

Rođen sam 15. kolovoza 1983. godine u Uskoplju, u župi Srca Marijina – Skopaljska Gračanica, od oca Jozeta i majke Marije. Osnovnu sam školu završio u Uskoplju 1999., a gimnaziju i sjemenište 2003. u Travniku. Filozofsko-teološki studij započeo sam na Vrhbosanskoj katoličkoj bogosloviji u Sarajevu kao di-

jecezanski kandidat, a diplomirao na Jordancovcu u lipnju ove godine. Zvanje je dar neba i prvi protagonist zvanja je dragi Bog. Zvanje je u početku nejasno, prema njemu se postavljamo božljivo, sa strahopoštovanjem, jer držimo da ga nismo dostojni. Zbog takvih razmišljanja krenuti za Isusom, napraviti iskorak u vlastitome životu izazovno je. Ići tamo gdje te Bog treba je žrtva, ali i blagoslov, u tome je bogatstvo poziva i poslanja, umrijeti sebi i živjeti za druge. Tijekom studija razmišljao sam o redovništvu, zanimalo se za ignacijevske duhovne vježbe te zahvaljujući tome interesu i savjetima isusovaca iz Sarajeva odlučio sam stupiti u Družbu Isusovu. Cilj mi je Krist, a svećeništvo milosni Božji dar koji iz ljubavi prema Bogu želim primiti.

P. Ludwig Pichler, SJ

75 godina u Družbi Isusovoj

Priredio: p. Anto Lozuk, SJ

Rodio se 5. srpnja 1915. u Innsbrucku (Austrija) u velikoj obitelji kao pretosljednji od desetero djece. Nedugo nakon njegova rođenja, zbog očeva posla, obitelj seli u Prijedor (Bosna). Nakon osnovne škole (onda četverogodišnje) i prve četiri godine gimnazije (onda osmogodišnje), koje je poхаđao u Prijedoru, mladi Ludwig u peti razred gimnazije polazi u gimnaziju u Travnik, gdje se već nalazio njegov dvije godine stariji brat Alfred (kasniji banjalučki biskup). Završivši gimnaziju u Travniku, Ludwig stupa u novicijat Družbe Isusove u Zagrebu (1934.). Nakon novicijata, studija filozofije i trogodišnjega odgojiteljskog rada u sjemeništu polazi u Rim (1942.) gdje će sljedeće četiri godine posvetiti studiju teologije na Papinskom sveučilištu Gregoriana. Po završetku studija zaređen je za svećenika (1945.). Svoju isusovačku formaciju dovršava u Paray le Monialu (Francuska). Tamo obavlja tzv. "treću probaciju" (1947.–1948.). Tijekom toga vremena, kao svećeniku, povjerena mu je briga za Nijemce, ratne zarobljeni-

ke, koji su se tamo nalazili.

Paralelno s intelektualnom i redovničkom formacijom odvijala se i glazbena. U obitelji Pichler glazba se uvijek njegovala, a Ludwig je već kao dječak pokazivao veliku glazbenu nadarenost: lijepo je pjevao, s lakoćom čitao note, dobro se snalazio na glasoviru. Glazbom se bavio i tijekom školovanja, kako u Prijedoru, tako i u Travniku, svoju je glazbenu naobrazbu neprestano

nadopunjavao i proširivao. Već u trećemu razredu gimnazije na jednoj akademiji prvi put se okušao i kao dirigent: sa svojim je kolegama s velikim uspjehom izveo nekoliko troglasnih skladbi. Došavši u Zagreb, nastoјao je također, koliko su mu to studijske i druge obvezе dopuštale, nešto vremena posvetiti i glazbi. U vrijeme boravka u Rimu upisuje se na Papinski institut za sakralnu glazbu, ali je zbog ugrožena zdravlja na savjet liječnika morao prekinuti studij. No, nastavlja studirati sam, osobito gregorijanski koral. Njegovu ljubav prema glazbi, glazbeno znanje i nadarenost poglavari će uskoro iskoristiti u novome poslanju što će mu ga uskoro povjeriti.

Vrativši se iz Francuske u Rim (1948.), p. Ludwig Pichler smješten je u Papinski kolegij "Russicum", gdje se trebao pripremati da preuzme dužnost dirigenta zbara. Od tada se potpuno posvećuje glazbi, a u skladu s novim poslanjem započinje ozbiljno proučavati rusku sakralnu glazbu. Rezultati se uskoro po-

kazuju. Na Internacionalnome kongresu sakralne glazbe u Rimu (1950.) nastupa i p. Pichler s temom "Povijest ruske sakralne glazbe". Svoje je predavanje obilno ilustrirao nastup zbora kolegija "Russicum". Uspjeh je bio potpun. Slijedili su mnogobrojni pozivi s raznih strana i tijekom sljedećih godina zbor "Russicum" nastupa na mnogim mjestima u Italiji i izvan nje. Dvaput je sudjelovao na smotri "Katholikentag" u Njemačkoj.

U vrijeme kada je p. Pichler došao u "Russicum", zbor je vodio jedan ruski emigrant, F. A. Butkevič, koji je bio glazbenik i dosta dobro poznavao bizantsku liturgiju ruske tradicije. U prvim godinama p. Pichler uglavnom studira, povremeno i zamjenjuje dirigenta i aktivno sudjeluje u pjevanju zabora. Na taj je način sve više upoznavao bizantsku liturgiju i praktičnu stranu ruskoga zbor-skog pjevanja i polagano dozrijevao za samostalno vođenje zabora, koje će u potpunosti preuzeti 1956. godine i voditi sve do danas.

Njegove djelatnosti od tada u potpuno-sti su vezane uz aktivnosti ovoga zabora i zadatke kolegija "Russicum". Ovaj specifični kolegij osnovan je prije točno osamdeset godina (1929.) s ciljem da pri-prema misionare za onda komunističku Rusiju. Tu su se uživljavali konkretni ruski religiozni i životni ambijent: učili ruski jezik i rusku liturgiju, upoznavali rusku kulturu i ruske običaje. Od početaka "Russicum" predstavlja instituciju ekumenskoga i dijaloškog karaktera. To je došlo do izražaja osobito nakon II. vatikanskog sabora. Od osnutka kolegija pa do danas kroz ovaj je kolegij prošao velik broj ljudi koji su bili oduševljeni za misionarski rad u Rusiji ili jednostavno zaljubljeni u bizantsku liturgiju ruskoga tipa i rusku kulturu. Zbor "Russicum" osnovan je upravo s ciljem da promovi-va rusku liturgiju i rusku kulturu i već

osamdeset godina na svoj način u javnosti predstavlja ovaj specifični kolegij i njegovo poslanje, a već više od šezdeset godina glavni nositelj svih aktivnosti zabora jest isusovac-glazbenik, p. Ludwig Pichler.

Tijekom toga vremena on je sa svojim zborom proslavio nekoliko tisuća svećanih liturgija (misa) i raznih drugih liturgijskih događaja; održao više stotina javnih koncerata ruske sakralne i svjetovne glazbe; sakupio golemu zalihu odgovara-juće literature; ispisao na tisuće stranica nota; načinio prilagodbu redovitim liturgijskim napjeva za troglasni i četveroglasni muški zbor, a kasnije i za mješoviti (Pichlerovu obradu liturgije možete pro-naći i na internetu!); načinio svoju obra-du golema broja zahtjevnijih liturgijskih napjeva ("Iže heruvimi", "Milost mira", "Otče naš", "Dostojno jest" itd.) ili ih pri-lagodio konkretnome sastavu zabora; u skladu sa zahtjevima pojedinih tonusa (glasova) ispisao note (troglasje ili četve-roglasje raznoga tipa) za sve promjenjive dijelove (tropari, kondaki) pojedinih nedjelja i važnijih blagdana itd., itd. Uz sve to, tijekom svih ovih šezdeset i više godina p. Pichler djeluje i kao svećenik i odgojitelj. Nekoliko godina po službenoj dužnosti, kao vicerektor kolegija, tj. čo-vjek koji je izravno odgovoran za studen-te, a daleko duže i dublje svojom zrelom svećeničkom osobnošću i finoćom. Gene-racije i generacije mladih ljudi učile su od njega što znači biti tolerantan, eku-menski orientiran i otvoren istinskim ljudskim i kršćanskim vrjednotama.

Usprkos tome što se već polagano primi-će i stota, p. Ludwig Pichler je još uvijek aktivan: piše, dirigira i pjeva. Glas ga dobro služi, korak mu gotovo mladenač-ki, pamet vrlo svježa, ruka sigurna.

p. Zorislav Nikolić, SJ

(14. 9. 1941. – 26. 9. 2009.)

Piše: o. Antun Volenik, SJ

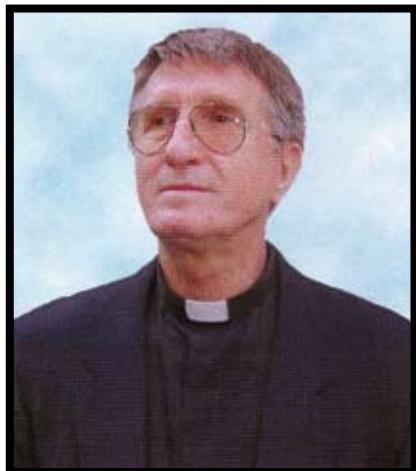
Velikom brzinom napređovala je zločudna bolest, a onda je, nakon teške operacije, p. Zorislav premisnuo. Sprovod je bio na Mirogoju 2. listopada, na blagdan Andjela čuvara i Prvi petak. Piše nam njegov suradnik.

Neki dan prošetao sam s prijateljem po Mirogoju i spontano krenuh k našoj novoj grobnici u koju je prije neki dan pokopan p. Zorislav. Do sada nikada nisam osjetio posebnu potrebu oticiti na grob nekoga subrata nakon njegova sprovoda. Sa Zorislavom je drugčije. Iako je po rođenju i formaciji u svemu pripadao Družbi "staroga kova", u mnogome je, na samo sebi svojstven način, ujedinjavao silnu ljudsku dobrotu, odlučnost koja je graničila s tvrdoglavosću te širinu i otvorenost koja ga je činila bliskim svakome.

Osobno poznanstvo

Pisati nekrolog o osobi koju si volio i poštovao nije nimalo lako jer se neprestano spotičeš o misao koja boli i smeta: pa njega više nema! Zato sam silno zahvalan i na Zorislavovu primjeru čovjeka vjernika koji nikada nije gubio vjeru i povezanost s onim čiju je vjeru primio još – slobodno možemo reći s majčinim mlijekom – u rodnoj Borovici, sada već jako daleke, ratne 1941. godine.

P. Zorislava upoznao sam nenadano, kada se osobno potrudio potražiti me da bismo se upoznali i popričali malo pri-

je moga dolaska u Pariz. Tada, a možda još više sada doživljavam to poput inicijative dobrog oca iz Isusove prisposobe o rasipnome sinu jer sam se uvjerio da su iznimno rijetki oni poglavari koji će ti prvi tako prići, otvoreno i smireno da bi se pripremili na zajednički rad.

U Parizu

O njegovu radu u Parizu ne mogu, a ne ponoviti riječi p. provincijala koje je izrekao nad grobom p. Zorislava: "Nai-me, svima je pater Zorislav želio biti od pomoći: strancima i klošarima, bolesnima i zapuštenima – bez obzira na boju kože i nacionalnost... Danonoćno je stajao na usluzi našim ljudima u njihovim iseljeničkim poteškoćama i u toj svojoj dušobrižničkoj zauzetosti nastojao je ponajprije navijestiti Radosnu vijest spašenja, ali i kod mnogih čuvati živu svijet o pripadnosti hrvatskome narodu. Na

taj je način pater Zorislav učvršćivao zajedništvo i jedinstvo iseljene i domovinske Hrvatske."

Kao onaj tko istinski stvara i radi, nai-lazio je na puno nerazmijevanja i problema s kojima se znao nositi s iznimnom dozom mira i ustrajnosti. Možda je čisto ljudski gledano njegova tajna bila u tome što je znao, kako bi on to rekao, prekinuti, tj. zadrijemati, a ponekad i duboko zaspati i u "zgodno i u nezgodno vrijeme" što je znalo rezultirati komičnim, a ponekad nimalo bezopasnim posljedicama iz kojih je on uvijek izlazio živ i zdrav.

U svojoj poslovnoj neorganizanosti i moru raznih papira koje ga je okruživalo nije ipak gubio iz vida jedno i to najvažnije – čovjeka. Snagu je crpio iz svakodnevnog druženja sa Svetim pismom, svakodnevne sv. mise i časoslova, a vjerujem da je u satima i satima provedenim u automobilu obilazeći naše ljude po Francuskoj ili na putu prema Domovini bilo izmoljeno još puno toga.

Spomen koji ostaje

Hrvatski centar u Parizu ostaje njegovo vidljivo djelo, ali ono što je ostavio u srcima svojih vjernika, raznih siromaha kojima je pomagao, brojnim bolesnima, osobito onima sa zločudnim bolestima koji su se dolazili liječiti u Pariz, tolikim studentima, bogoslovima i mladim svećenicima koji su dolazili učiti francuski i konačno nama koji smo ga voljeli i poštivali ostaje ono najljepše što čovjek može nakon sebe ostaviti. Neka mu Gospodin kojemu je tako odlučno i vjerno služio bude vječna nagrada, tamo u vječnoj Domovini mira i ljubavi.

Novo kod FTI-a

Priredio: Peter Buša, SJ

Marijan Steiner

Govor kršćanskih simbola

Ljudi našega vremena često ne razumiju potrku i značenje religijskih simbola, iako su u svakodnevici okruženi brojnim znakovima koji upućuju na drugu stvarnost. Tehnizirani čovjek, koji sve poruke i upute daje i prima u nekim šiframa, znakovima i simbolima, kao

da je otupio za čitanje svetih znakova i simbola. Isto vrijedi i za naše kršćanske simbole: i samim kršćanskim vjernicima oni često ostaju nerazumljivi ili nejasni. Stoga je potrebno uvijek iznova govoriti o toj tematiki. U ovoj su knjizi prikupljeni članci koji su tiskani u Glasniku Srca Isusova i Marijina. Samo ponegdje izvršene su manje izmjene ili dotjerivanja. Stil pisanja pristupačan je široku čitateljstvu, ne samo vjerničkome. Knjiga će pomoći svima kako bi bolje shvatili smisao kršćanskih simbola kojima smo okruženi u svakodnevici.

Ivan Antunović

Otajstvo Kristove Crkve

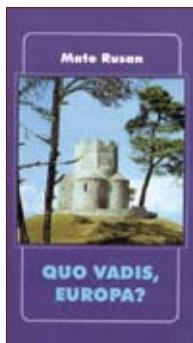
Iako na našemu govornom području postoje priručnici koji obraduju materiju koja se odnosi na ekleziološka pitanja,

Naša izdanja

dok je autor predavao predmet o Crkvi, zaključio je da bi i ovaj pogled na njezino otajstvo mogao služiti i studentima koji se tijekom teološke izobrazbe bave ovom problematikom, kao i drugim ljudima koji bi željeli produbiti svoje znanje o tome. Nakana je obraditi nauk o Crkvi u dva dijela. U ovome prvom dijelu, kao što je vidljivo iz sadržaja, naglasak je stavljen na povijesni razvoj traktata o Crkvi. Stoga je ovdje obrađen pogled na Crkvu kroz Stari zavjet, Novi zavjet, kroz patrističko razdoblje, zatim kroz vrijeme Tridentinskoga koncila te, konačno, kroz razdoblje postkoncilске ekleziologije. U ovome dijelu više je izražena Crkva u svojoj povijesnoj zbilji. U drugome dijelu naglasak će biti stavljen na takozvanu sistematsku ekleziologiju, otajstvenu i sakramentalnu narav Kristove Zaručnice. Drugim riječima, to znači da Crkva nije od ovoga svijeta, iako djeluje u njemu. Ona je od Boga darovana svijetu da u njemu bude svjetlo koje dolazi od Boga.

Mato Rusan

Quo vadis, Europa?

Većina do kojih dopre ova knjiga poznaje roman s latinskim naslovom "Quo vadis?" velikoga poljskog književnika Henryka Sienkiewicza. Zato će bez poteškoća shvatiti i ovaj naslov: "Quo vadis, Europa?" Kamo li to ide Europa i s njom ostali svijet?! Već iz ovoga opširna uvoda spoznajemo, a knjiga nas u tome utvrđu-

IVAN ANTUNOVIC
OTAJSTVO
KRISTOVE
CRKVE

je: loše se piše onomu tko napusti Boga i od Boga zacrtan put spasenja. Na to čovjekovo napuštanje Boga i na svu grješnu bijedu čovječanstva Bog odgovara utjelovljenjem – da spasi čovjeka. Vječni i Trojedini Bog, Otac, Sin i Duh Sveti, čitavo Trojstvo, zauzeto je za naše dobro: na grijeh svijeta Bog odgovara ljubavlju, želi spasiti i vječno usrećiti čovjeka. Zato je Krist Spasitelj ustanovio Crkvu da po njoj on ostane djelotvorno s nama i da nam on po Crkvi do kraja vremena bude putokaz i pomoćnik na putu prema toj vječnoj sreći. Na zauzetost za čovjekovo dobro Boga je nagnala njegova ljubav jer Bog i jest u biti ljubav. Tu usrećujuću ljubav želimo upoznati i zahvalno joj odgovoriti.

Ivan Antunović
Sakrament ženidbe

IVAN ANTUNOVIC
SAKRAMENT
ŽENIDBE

Jedan od oblika gdje čovjek može živjeti božanski dar ljubavi jest bračna zajednica koju čine muškarac i žena. Brak se pokazuje kao određena konkretizacija i specifično ostvarenje božanske ljubavi. Muškarac i žena, odnosno muž i supruga pozvani su da se u braku bezuvjetno ljube. Ljubav koja dolazi od Boga ne poznaje granice ni u kakvu smislu. To je razlog zašto se dvoje ljudi, muž i žena, obvezuju da će zajedno živjeti cijeli život. Onaj tko istinski voli, želi se predati drugomu potpuno, a to znači da žele jedno drugomu darovati sve vrijeme koje im je na raspolaganju, kao i sve životne prigode. Ova je knjiga plod predavanja nastalih u razdoblju od nekoliko godina. Iako na našemu govornom području postoje priručnici koji obraduju građu koja se odnosi na bračnu problematiku, za vrijeme dok je au-

tor predavao predmet o braku, zaključio je da bi i ovaj pogled na otajstvo ljudske bračne ljubavi mogao koristiti i studentima koji se tijekom teološke izobrazbe bave ovom problematikom, kao i drugim ljudima koji bi željeli produbiti svoje znanje o tome.

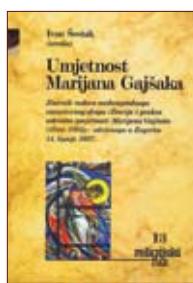
Marijan Steiner *Teološke i liturgijske teme*

U ovoj se knjizi nalaze članci koji su tiskani u raznim časopisima i zbornicima. Većina ih je ostala nepromjenjena, u jednima je stavljena drugčiji naslov, u drugima su načinjene neznatne izmjene, a u trećima su izvršene veće promjene. Knjiga ima dva dijela: u prvome su članci i studije s područja teologije, u drugome iz liturgike. Neki prilozi dodiruju oba područja ili se prožimaju pa bi naslov djela mogao biti i Teološko-liturgijske teme. Nadam se da će ovako prikupljeni i povezani članci u jednoj knjizi biti od koristi svima koje zanimaju dotična po-

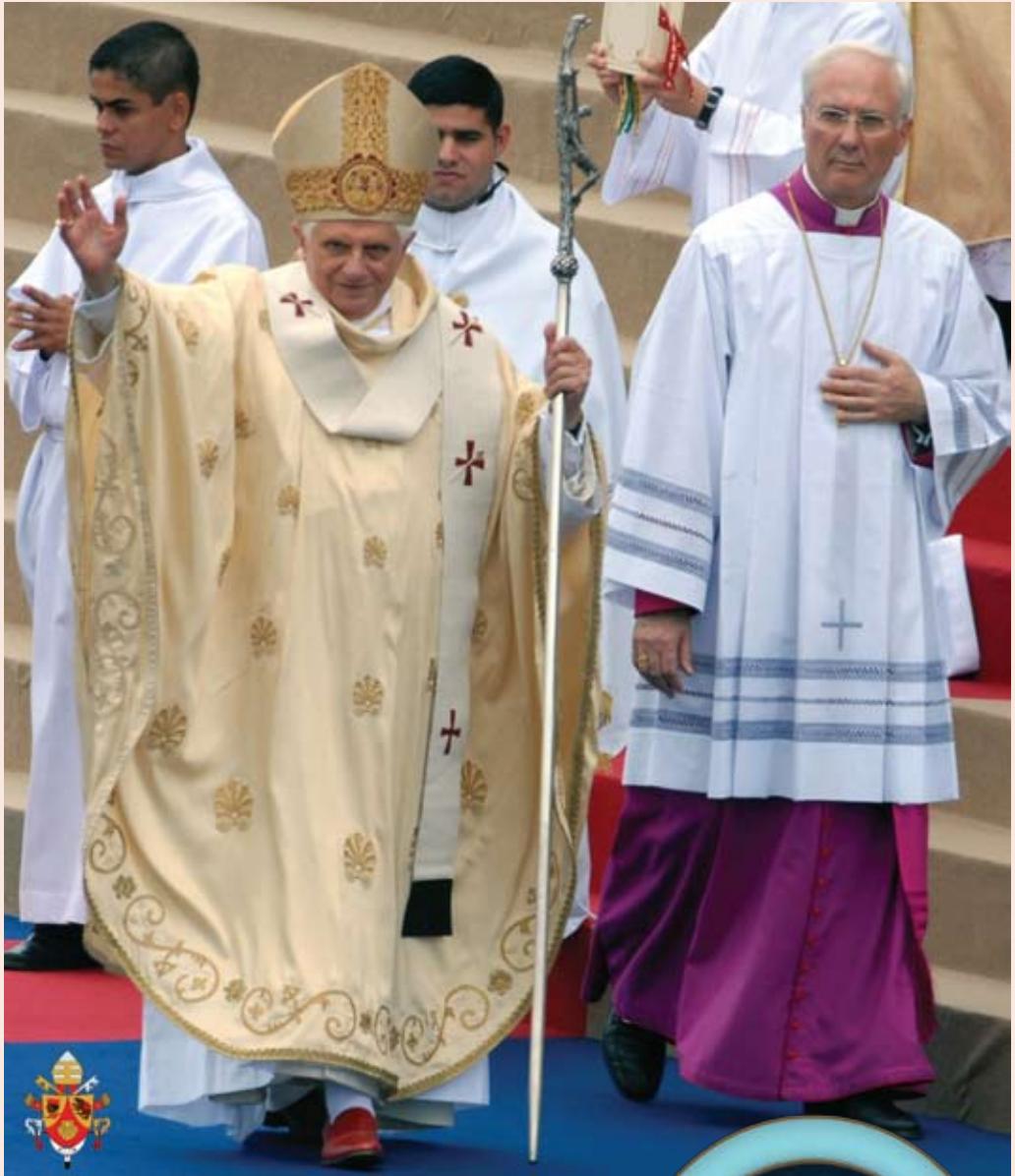
dručja, napose studentima Teološkoga studija Filozofsko-teološkoga instituta Družbe Isusove i Studija religijskih znanosti Filozofskoga fakulteta Družbe Isusove u Zagrebu.

Ivan Šestak (uredio) *Umjetnost Marijana Gajšaka* zbornik radova

Ovo je zbornik koji objedinjuje predavanja s međunarodnoga znanstvenog skupa pod naslovom "Teorija i praksa sakralne umjetnosti Marijana Gajšaka, SJ (1944.–1993.)", koji je u organizaciji Hrvatskoga povjesnog instituta u Beču održan 14. lipnja 2007. Ovaj je skup okupio ne samo Gajšakove kolege, poznavatelje i prijatelje, nego i vrsne stručnjake s područja umjetnosti, kako teoretičare, tako i praktičare. Zahvaljujući tome, prvi put na jednome mjestu imamo osvijetljen lik i djelo toga osebujnog, rafiniranog i gracioznog čovjeka i umjetnika.

Svim čitateljima
želimo sretan Božić
u Svećeničkoj godini
i blagoslovljenu novu 2010.

